Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 40 (6. 829) ◉ 1989 йил 17 февраль, жума ◉ Баҳоси 3 тийин

Замондошимиз

● Тошкент кўн-галантерея ва спорт товарлари ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси Абдужаббор КАРИМОВ.

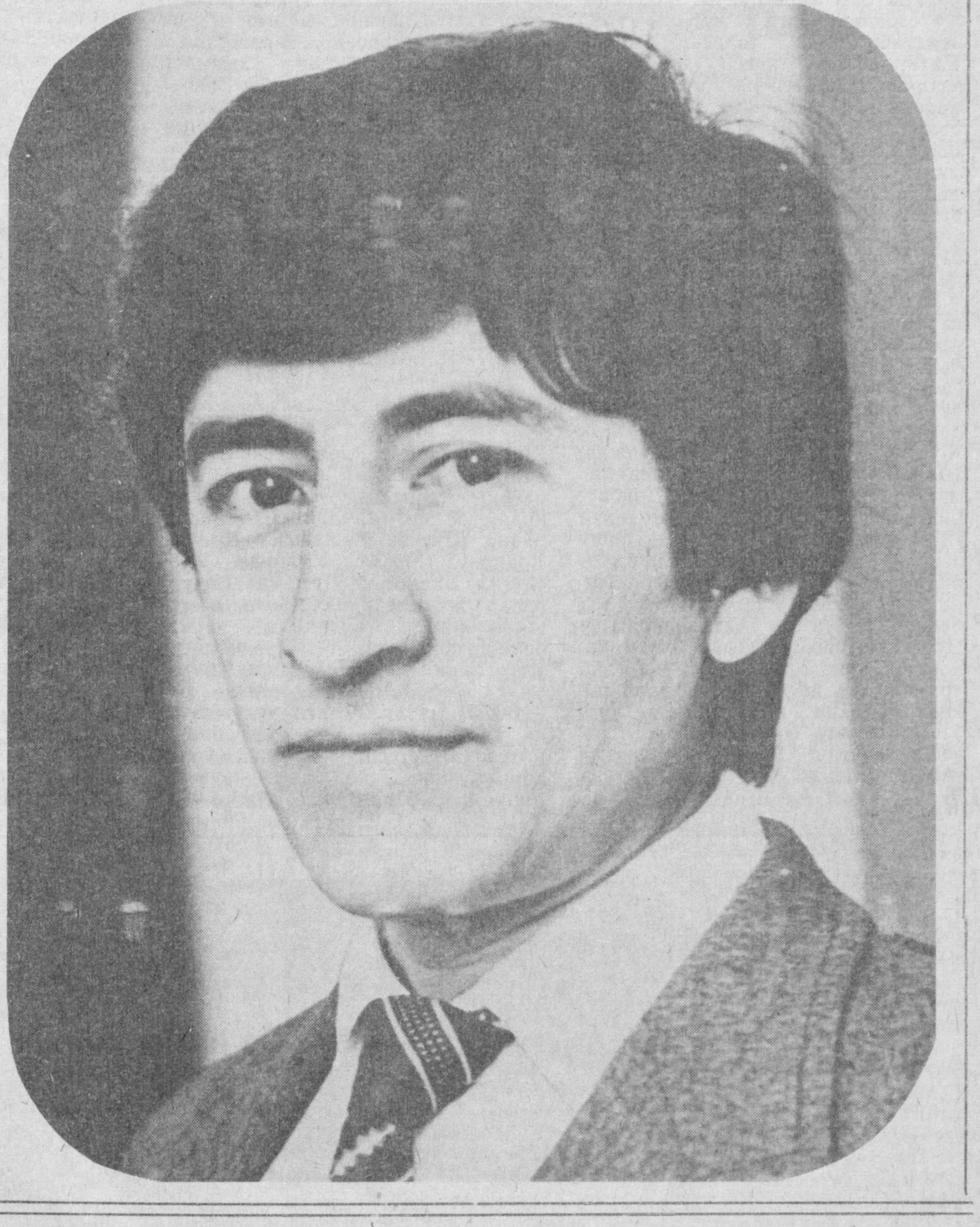

26 март—СССР халқ депутатлари сайлови куни

Сайловчилар баҳоси

Тошкент — Октябрь миллий-территориал сайлов округида бўлган округ сайловолди йиғилиши 6 соатдан кўпроқ давом этди. Кўп соатлаб давом этадиган йиғилишлар ва кенгашларда аввал бўлганидек, одамларни ушлаб туриш учун эшикларни қулфлаб қўйишмади ёки эрмак учун мультфильмлар ҳам кўрсатишмади, лекин ҳеч ким йиғилишни ташлаб кетишни хаёлига ҳам келтирмасди. Танаффус вақтида ташқарига махсус ўрнатилган қўшимча телефонлар орқали улар бироз ушланиб қолишларини айтиш учун уйларига, долзарб масалаларни ҳал этиш учун ишхонага қўнғироқ қилишарди. Йиғилиш тугаганидан сўнг сайловчиларни автобусларда уй-уйларига элтиб қўйиш тўғрисида ҳам олдиндан маълум қилинган эди.

Сайловчилар ҳатто танаффус вақтини қисқартиришга уринишарди — чунки йиғилишдаги суҳбат жуда қизиқарли ва ҳаётий бўлаётган эди, нотиқлар олдиндан тайёрлаб қўйилган ва район партия комитетларида таҳрирдан чиққан текстлар асосида эмас, балки ўзларини тўлқинлантирган, пишиб етилган муаммолар юзасидан гапиришарди.

Ҳайъат столи атрофида эса, депутатликка даъвогар етти киши ўтирарди. Улардан ҳар бирининг фамилияси стол устига ёзиб қўйилган. Меҳнат коллективлари ҳамда сайловчилар ўз яшаш жойларида ўтказган йиғилишларда «Узбекгидроэнергострой» трестининг бошқарувчиси А. Қ. Эргашев, Ҳамза номли Ўзбек Давлат академик драма театрининг актёри З. Муҳаммаджонов, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари С. Мадаминов (Муҳаммад Солиҳ), Тошкент политехника институтининг ректори А. Т. Жалилов, Тошкент политехника институтининг кафедра мудири А. С. Каримов, Беруний номли маҳалла комитетининг раиси Т. Қосимов, Тошкент давлат университетининг катта ўқитувчиси М. Т. Зоҳидовларни депутатликка номзод қилиб кўрсатган эдилар.

Уларнинг ҳар бири ўзларига ажратилган 10 минут ичида депутат бўлиб сайлансалар нималар қилиш ниятида эканликларини айтишди. Ҳар бир номзоднинг программаси мазмунли ҳамда диққатга сазовор эди. Экология, пахтачиликни ривожлантириш, миллатлараро муносабатлар, социал соҳа, маданият тарихи ҳамда тил муаммолари кўтарилди.

Танаффус чоғида «Узбексельмаш» заводининг токари Ю. Моор ЎзТАГ мухбири В. Драчев билан суҳбатда шундай деди:

— Мен негадир улар ўз программаларини бажара олишларига унча ишонмаяпман. Умуман жуда кўп масалалар кўтарилди, лекин муаммоларни қандай ҳал этиш йўллари аниқ кўрсатиб берилмади.

Бошқа ишчи, «Миконд» заводининг слесари Н. Маркин минбарга чиқиб, бундай деди:

— Бу ерда таниқли кишилар — олимлар, шоирлар сўзга чиқишди. Лекин уларнинг маърузалари қайта қуришга қасидадек янгради. Заводимизда эса мутахассислар етишмайди, Тошкент ҳавосини газ босиб кетган, ифлосланган, ҳеч ким ана шу муаммо билан жиддий шуғулланмаяпти. Мен депутат конкрет ишлар қилиши керак ва унинг программаси шундай бўлиши лозим, деб ҳисоблайман.

Қайта қуриш унинг издошлари қўллаб-қувватлаётган депутатликка номзодларнинг фаоллиги туфайли бошланмади, деб таъкидланганида залда ўтирганлар бу сўзларни гулдурос қарсаклар билан кутиб олишди. Қайта қуриш ошкоралик ва демократия эшикларини кенг очиб берган партиямизнинг ташаббуси туфайли давом этмоқда.

Йиғилишда партия органларининг — шаҳар, район, партия комитетларининг вакиллари ҳам иштирок этишди. Лекин ҳеч қандай юқоридан тазйиқ ўтказиш бўлмади, улар йиғилишнинг боришига халақит бермадилар. Зарур бўлиб қолган тақдирда, у ёки бу масала юзасидан аниқ-равшан тушунтиришлар беришди.

Йиғилиш қатнашчиларининг қайси биридан сўраманг у жуда яхши ташкил этилганлигини мамнуният билан айтади. Қонун берган ҳуқуқлардан фойдаланган округ сайлов комиссияси чинакам демократия муҳитини яратишга муваффақ бўлди. Барча масалалар бўйича йиғилишда айтилган фикр ҳал қилувчи роль ўйнади. Кенгаш иши қанча давом этишини, номзодлар сонини коллектив бўлиб аниқлашди. Икки номзодни рўйхатга олишга келишишди. Энг кўп овоз олган икки кишигагина сайловолди курашини давом эттириш ҳуқуқи берилади.

Сайловни очиқ овоз бериш йўли билан ўтказишга қарор қилинди. Унинг натижаларини ҳамма сабрсизлик билан кутар эди. Хатога йўл қўймаслик учун овозлар бир неча бор ҳисоблаб чиқилди. Йиғилишда сайланган ҳисобчилар натижаларни залда баланд овоз билан эълон қилишарди. А. Қ. Эргашев билан М. Т. Зоҳидов округ сайловолди йиғилишида қатнашганлардан 232 кишининг ишонч мандатларига сазовор бўлишди. Қолган номзодлар эса ҳатто эллик процент ҳам овоз олишолмади.

Округ сайлов комиссияси мажлисида 117-Тошкент — Октябрь миллий-территориал сайлов округидан «Узбекгидроэнергострой» трестининг бошқарувчиси, 1931 йилда туғилган Акром Қурбонович Эргашевни ва Тошкент давлат университетининг катта ўқитувчиси, 1940 йилда туғилган Марат Тешаевич Зоҳидовни СССР халқ депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олиш ҳақида қарор қабул қилди.

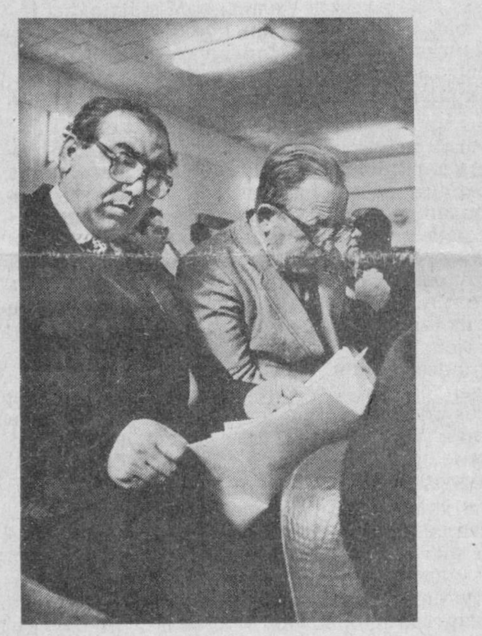

117-Тошкент — Октябрь миллий-территориал сайлов округида СССР халқ депутатлигига кўрсатилган номзодларни муҳокама қилиш ва уларни рўйхатга олиш юзасидан ўтказилаётган сайловолди йиғилишлари сайловчилар диққатини ўзига тортмоқда. Бундай йиғилишларда ҳар бир номзод ўзининг келгусидаги депутатлик фаолияти программасини баён этаяпти. Сайловчилар эса номзодларга ва уларнинг программаларига ўз муносабатларини билдиришяпти.

Сайловолди йиғилишини ташкил этиш ва ўтказишда округ сайлов комиссия аъзоларининг хизматлари катта бўляпти. Улар депутатликка номзодлар кўрсатган меҳнат коллективларида, жамоат ташкилотларида, истиқомат жойларида бўлишиб, сайловолди йиғилиши асл моҳиятини кенг планда тушунтириб беришяпти.

СУРАТЛАРДА: 117-Тошкент — Октябрь миллий-территориал сайлов округи томонидан ўтказилган сайловолди йиғилишидан лавҳалар акс эттирилган.

Ш. Иброҳимов фотолари.

Тошкент шаҳар партия комитетининг бўлажак пленуми олдидан

ШАХСИЙ ФИКРИМ

Аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш долзарб муаммодир. Авжи пишиқчилик даврида бозорларимизда мева-сабзавотларнинг нархи осмонга чиқиб кетяпти. Қовуннинг килоси 50—60 тийин, тарвузники 40—50 тийин. Гилос, шафтоли 3 сўм, картошка эса 1 сўм. Бир вақтлар қовун-тарвузнинг 1 килоси 10—15 тийин бўларди. Ярми данакка чиқадиган туршакнинг 1 килоси 7—8 сўмга чиққанини кўриб ёқа ушлайсиз.

Бир вақтлар омоч билан ер ҳайдаб экин экиларди (1950 йилларда). Колхозчилар меҳнат кунига тонналаб картошка, туршак олишарди. Бозорда картошканинг нархи 20—30 тийиндан ошмасди. Ҳозирги техника ривожланган даврда қани у маҳсулотлар? Менинг фикримча, бунинг асосий сабаблари қуйидагича:

Биринчидан, республикамизда аввалги боғ-роғлар ўрнидаги пахта майдонларини иложи борича қисқартириш керак.

Аҳоли сони кўпайганини ҳисобга олиш керак.

Тошкент шаҳар аҳолисини мева-сабзавот билан таъминлайдиган яқин район ерларига кўп қаватли турар жой массивлари қурилган ва айни вақтда ҳам қурилаяпти. Бу массивларни кам унумли, маҳсулдорсиз ерларга қурса ҳам бўлар эди-ку.

Иккинчидан, уруғ сифатига (масалан, картошка) умуман эътибор йўқ, қачонки уруғни деҳқон ўзи танлаб олмас экан, келганини экаверади, ҳосил ҳам шунга яраша бўлади.

Ердан нотўғри фойдаланамиз, унга дам бермаймиз. Нормадан ортиқ калийли, азотли ўғитларни солаверамиз. Фақат жойларда полиз экинларининг даражасини номига текширамиз, қолган маҳсулотларда ҳам нормада эмас.

Учинчидан, ҳар бир хўжаликда теплица комбинати мавжуд бўлиб, у ерда қиши билан «оқ чивин» болалаб кўпаяди. Кўкламда вентилятор ёрдамида уларни ташқарига ҳайдаймиз. Шунинг учун ҳам теплица атрофидаги далаларда полиз экинлари ва помидор тугул, оддий ўт ҳам нормал ўсмайди. Осмонга космик кема учирилаётган даврда ердаги оддий «оқ чивин»га қарши бирор-бир чора тополмаймиз. Бу ўринда тегишли мутахассис олимларни ҳам сергаклантириб қўйиш вақти келди деб ўйлайман.

Менинг таклифим: Янгийўл районини пахтадан озод қилиб, у ерни мева-сабзавотчиликка айлантириш керак, чунки у ернинг ери ҳам, сув таъминоти ҳам нисбатан яхши.

Қачонки ўзимизда картошка экишга мос ерларимиз бўлиб, четдан картошка кутиб ўтирсак? Экиш учун ҳам картошка уруғи кўпинча четдан олиб келинади. У бизнинг шароитга мос келадими ёки йўқми, урингагнми, ҳеч ким билмайди. Чунки истеъмол учун олган картошкамиз ҳам тез кунда айнаб қолмоқда. Бизда сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик илмий-текшириш институти бу борада жон куйдириши керак! Институтни ҳам амалий иш жойига кўчириш керак, қачонки улар қуруқ тавсияномалар билан чекланиб қолмасинлар. Янгийўл райони ерларига полиз экинлари ҳам экса бўлади, чунки бир вақтлар Янгийўл ширин-шакар қовунлари билан ном чиқарган эди.

Раҳим ЛАТИПОВ.

МЕВАЛИ ДАРАХТЛАР КЎПАЙСА

Тошкент аҳолисини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда мевали дарахтларни кўпайтириш муҳим роль ўйнайди. Лекин шаҳримизда қайси хиёбон ёки кўчани, болалар боғчалари, мактаблар, билим юртлари, институтлар, корхоналар территориясига қараманг, бирортасида мевали дарахт кўринмайди. Ҳатто касалхоналар, санаторийлар, дам олиш уйларида аксарият манзарали кўчатлар ўтказилган.

Кейинги пайтда шаҳримизда чинор ўтказиш «мода» бўлиб қолди. Айрим катта ва қадимий чинорлар олдига эса ҳатто «Бу дарахт фалон йил яшаган» деган тахтачалар ҳам қўйишади. Ваҳоланки, биз авайлаб-асрайдиган ана шу чинор кислородни кўплаб ютади. Шундай экан, чинор ўрнига олма, ўрик, шафтоли, олча сингари мевали дарахтлар ўтказганимиз яхши эмасми? Бу нафақат Озиқ-овқат программаси учун, шунингдек бозордаги нархнавони тушириш ва шаҳримиз ҳавосининг мусаффолигини ошириш учун ҳам зарур, деб ҳисоблайман.

Ислом ҲАМИДЖОНОВ.

АВВАЛГИ ДОВРУҒИ ҚАНИ?

Республикамизда полиз маҳсулотларидан қовун-тарвуз етиштириш йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Афсуски, уларнинг мазаси ҳам йилдан-йилга бемаза бўлиб кетяпти. Бу полиз маҳсулотларини етиштиришда сунъий ўғитларнинг кўплаб ишлатилиши натижаси, деб ўйлайман. Натижада қовун-тарвуз еб касалланганлар ҳам тез-тез учрамоқда.

Шунинг учун ҳам мен полиз маҳсулотлари етиштиришда сунъий ўғитлар ўрнига табиий ўғит — гўнгдан кўпроқ фойдаланишни таклиф этаман. Шундай қилсак, қовун-тарвузларимизнинг аввалги довруғи тикланибгина қолмай, касалликлар ҳам камайган бўларди.

Сунъатилла ЭРГАШЕВ.

Юртга қайтган жангчи қўшиғи

(АФҒОНИСТОНДАГИ СОВЕТ ҚЎШИНЛАРИ ЧЕКЛАНГАН ҚИСМЛАРИНИНГ ВАТАНГА ҚАЙТИШИГА БАҒИШЛАНАДИ)

Қандаҳор тоғлари паноҳим бўлди,
Мард йигит — жангчилар ҳамроҳим бўлди,
Ҳамиша юртимда нигоҳим бўлди.
Онажон, мен қайтдим қучоғингизга!
Душманлар сафини этдик талотўп,
Қонли савашларда бўлмадик мағлуб.
Дўстлар, сизга озор бермасин хас-чўп,
Нур бўлсин ҳамиша чироғингизда.
Қора диллар бунча кўп экан дедик,
Тинчлик ёвларидан озорлар едик,
Ухламай, шабнамга юзларни ювдик
Юлдузлар қўнганча қароғимизга.
Ҳирот тупроғида ётар Алишер,
«Ўғлонлар, бу олам сокин бўлсин», дер,
Қон ўрнига, кошки, оқса томчи тер
Занг, ғубор ўтирса яроғимизга.
Қайтдик, Ватан сўзи янграр қайтадан,
Елкасини тутди азим Хайратон
Соғинч-ла тикилдик, юрак ҳайратда
Сув ичган турна кўз булоғимизга.
Кўплар ҳалок бўлди жангда беомон,
Улар қуш бўлдилар, номлари — армон,
Йиғламанг, улар ҳаёт ҳар қачон
Биз тирик ҳайкалмиз ўртоғимизга.
Ватан, сени дея ўтга кирамиз,
Керак бўлса ширин жонни берамиз,
Ҳар маҳал ёвларга кўкрак керамиз
Доғ тушмас қирмизи байроғимизга!

Темур УБАЙДУЛЛО.

Тошкентлик ўқувчига Лондонда берилган мукофот

◉ **ЛОНДОН.** «Бахтиёрлигимдан юрагим ҳаприқиб кетиб йиғлагим келяпти», — деди ТАСС мухбирига ўпкаси тўлиб, хиёл жилмайиб, товуши титраб Наташа Уманская. Тошкентдаги 189-мактабнинг 8-синфида ўқиётган 15 яшар бу ёқимтой қизнинг ҳаяжонини уқиб олса бўлади. У совет болалари орасида биринчи бўлиб Буюк Британиянинг болаларга бериладиган энг нуфузли мукофоти — «Муваффақиятлар соҳиби» мукофотига сазовор бўлди. Британия пойтахтидаги энг кўҳна ва кўркам бинолардан бири бўлган Гилд-Холлнинг катта залида кўпдан-кўп болалар ва ота-оналарнинг гулдурос қарсаклари остида Наташага зарҳал кубок ва фахрий ёрлиқ топширилди.

Бу мукофотни топшириш Британиядаги 16 ёшгача бўлган болалар учун қувончли ҳодисадир. Мен бу тантанали маросимда биринчи бор қатнашдим. Залга киришим билан юрагим орқага тортиб кетди. Залда инвалид аравасида ўтирган, қўлтиқтаёқ тутган, протездаги болалар, хуллас ҳаракат қилиш учун турли-туман қурилмалар ва конструкциялардан фойдаланаётган болалар кўп эди, уларга кўзингиз тушиши билан қўлингиз титраб фотоаппарат ёки ручка тушиб кетиши мумкин, юрагингиз ўртаниб кетади. Гап шундаки, «Муваффақиятлар соҳиби» мукофоти ҳар йили бутун иродасини ишга солиб, бардам туриб, қариндош-уруғлари ва дўстлари ёрдамида туғма ногиронлик ёки касаллик асоратларини енгиб ўтиб, рисоладагидек яшашга интилаётган ва ўзига ўхшаганларга ёрдам бераётган 150 болага берилади. Мукофот шунингдек, бошига кулфат тушган болаларга раҳм-шафқатли бўлган болалар ва катталарга ҳам берилмоқда.

Наташа Уманская болалигидан жуда қаттиқ дудуқ бўлиб қолди. Уятчан, ўз тенгқурлари билан ўйнаб-кулишдан маҳрум бўлган қизча ўз фикр-ўйларини расмларда, эртакларда ифодалади, буларда унинг фавқулодда ижодий салоҳияти акс этди. Наташа ўтган йилнинг апрель ойида СССР Фанлар академияси умумий ва педагогик психология илмий-тадқиқот институтининг муомала психологияси лабораториясига даволанишга келганидан кейин мутахассислар, аввало катта илмий ходим Юлия Некрасова уч ой деганда қизча дардига даво топишди. У энди бурро-бурро гапирадиган бўлди, шавқ-завқ билан яшай бошлади.

Британияда ана шу ажойиб конкурсни ўтказишга тайёргарлик кўрилаётганида, Совет телевидениеси институтга мурожаат қилиб, номзод кўрсатишни таклиф этди. Шундай қилиб Наташани кўрсатишди. 4500 номзод орасидан 150 лауреат қаторига қўшилганини эшитганида қизча ҳам, уни даволаган ва тарбиялаган врачлар ва муаллимлар ҳам ҳангу манг бўлиб қолишди.

Гилд-Холлдаги тантанали маросимда болаларга мукофотларни Лондоннинг лорд-мэри, жуда машҳур кино, телевидение ва театр юлдузлари топширдилар. Буюк Британия қироличаси Елизавета II ва Буюк Британия бош министри М. Тэтчер болаларга самимий қутловлар йўллашди. «Сиз — бизнинг фахримизсиз. Сиз қилган ишни, курашдаги сабр-бардошингизни ва ғолиб чиққанингизни ифодалаш учун сўз камлик қилади. Сизларга бахт тилаймиз!». Болалар олган барча мактубларда ана шу фикр айтилган.

Бахтли бўл, Наташа Уманская. Жаҳондаги барча яхши ниятли кишилар сенга ва сенга ўхшаш ака-укаларинг ва опа-сингилларингга ёрдам беришга интилмоқдалар ва кўпинча омадлари келиб ёрдам зое кетмаяпти.

Коммунистлар ҳақида ҳикоялар

Ибрат

Технологик ускуналар билан қайта жиҳозланаётган цехда иш одатдагидек қизғин. Одам бўйи баравар келадиган йигирув машиналари бир маромда ип йигиради. Бу машиналарга қараб туриб беихтиёр ўйга толасан, киши. Йигирувчилик касби маълумки, азал-абад момоларимиздан ўтиб, ардоқланган шарафли касб. Даставвал қўл меҳнати билан амалга оширилган кўпчилик ишини эндиликда битта машинанинг ўзи эплай олади. 374 минг урчуқларга эга бўлган мазкур машинанинг ҳар иккала қатори ҳам минутига бир неча юз килограммлаб ипни йигириши мумкин.

Бундай машиналарда қўли-қўлига тегмай, чаққонлик билан узилган ипларни йигираётган қиз эътиборимизни тортди. Нигоҳида қатъийлик, вазминлик акс этган бу қиз — Дилбар Қосимова, донгдор тўқимачилар Буолма Жўраева, Марҳамат Йўлдошева, Шоира Тошматовалар ишининг муносиб давомчиларидан. Дилбарнинг дастлабки меҳнат фаолияти ўн йил аввал шу даргоҳда бошланган эди. Комбинат қошидаги билим юртида ўқиб юрган кезларидаёқ, олтита қаторни бемалол бошқаргани учун ҳам фабрикада мустақил иш бошлагач битта қаторни қўшиб олди. Аммо минглаб урчуқда ип йигиришнинг ташвишли томонлари ҳам оз эмас эди. Унинг устига ускуналар эски. У бошқарадиган ПУ—66 маркали йигирув машиналари аллақачон ҳам моддий, ҳам маънавий ишдан чиқиб бўлган. Уларда ишлаш зийраклигу, ҳаракатчанлик фазилатларидан ташқари сабр тоқатни ҳам талаб қилар эди. Дастлабки натижасиз, беунум ҳаракатлар, сифатсиз калавани кўрган тўқувчиларнинг норози қарашлари... Секин-асталик билан ҳаммаси ортда қола борди. Дилбар нормадаги килограммларнинг ортиғи билан сифатли қилиб топшира бошлади. У 1983 йили комбинат политехникумининг кечки бўлимини муваффақиятли тамомлади.

Ёш коммунист цехда кенг авж олдирилган «Ёш ишчига — мураббий маррасн!» ташаббускорларидан бўлиб танилди. Шогирдларидан Ширин Жумаева, Дилбар Қодирова, Моҳира Умарова, опа-сингил Барно ва Лутфия Ашуровалар бугунги кунда йигирув машиналарини жадаллик билан бошқармоқдалар. Қувончлиси, улар энди ПУ—66 машиналарида эмас, яқиндагина ўрнатилган ПУ—665М маркали янги ускуналарда ишлашяпти. Бир сўз билан айтганда, Дилбар Қосимова ишчи ворисларини тайёрлашга ўз улушини қўшиб келмоқда. Аммо илғорларни бирлаштирган мазкур коллектив нима учундир план-топшириқларини бажаришда кўпдан бери оқсаб қолган.

— Йигирув ишида муҳими вақтдан ўзиш, — дейди Дилбар бунинг сабабини гапира туриб. — Яна кўпроқ съёмчига ҳам боғлиқ. Йигирилган ипларини у тезкорлик билан олиб улгурмаса, ишга салбий таъсир кўрсатади. Мен қўлга киритаётган мана шу ютуқларда съёмчилар Ирина Вантова билан Галина Якуниналарнинг хизмати катта бўлмоқда. Йигирувчи қўл остидаги машинани олинг, энди у юраверади. Лекин қандай? Созловчи бу ерда асосий ролни ўйнайди. У қўйилган сигнални номигагина тузатиб кетавериши ҳам мумкин. Ана унда калавадаги узилиш бир неча баравар ошади. Йигирувчи яна машинасига сифатсиз лентани қўйса, бундан брак чиқмаслиги қийин. Бракларнинг камайишига ҳам ҳеч ким кафил бўла олмайди.

Коллективимиз ўтган йили хўжалик ҳисобига ўтиб ишлагач, муаммолар кўлами янада кенгайди. Энди электр энергияси, пахта, лоток ва тара сингари хом ашёлардан тежаб фойдаланишга эътибор бера бошладик. Умуман, фикримча иш вақтидан унумли фойдаланиб, технологик жараённи тезлик билан бехато бажарган йигирувчи ишида ёмон натижа бўлиши мумкин эмас. Бизда эса ҳозирча бу нарса тўла амалга ошаётгани йўқ. Айниқса, ёшлар орасида план бажармовчилар, ўз ишларига шунчаки, деб қаровчилар учраб туриши ташвишлантиради.

Дарвоқе, Дилбар меҳнат қилаётган арқоқ-йигирув цехи том маънода ёшлар коллективи. Деярли кўпчилиги ишчи-студентлардан иборат. Тенгдошлар билан тил топишиш, уларнинг машаққатли ишларида кўмаклашиб боришни Дилбар ўзининг бурчи деб билади. Бинобарин, корхона комсомол-ёшлар коллективида илғорлиги билан ном қозонган Мансур Рустамов бошлиқ бригаданинг аввалги шуҳратини тиклаш Дилбар ва унинг шогирдлари сингари фидойилар хизматига боғлиқ.

Д. Қосимова бугунги кунга келиб нормадаги еттита ўрнига ўнга қаторга хизмат кўрсатар экан, ойлик планлари ҳам 115—122 процентдан иборат бўляпти. Муҳими, маҳсулот сифати плани 97,5 эмас, балки 99 процентни ташкил қиляпти. У айни кунларда янги йил ҳисобини ниҳоялаш арафасида турибди.

— Дилбар яна ўз ишини пухта билишидан ташқари, одамлар кўнглига йўл топа билиш, умум манфаати учун қатъий курашчанлик ва талабчанлик позициясида тура олиш каби ташкилотчилик қобилиятига ҳам эга,— дейди у ҳақда 1-фабрика касаба союз комитетининг раиси Т. Председателева. — Коллективдаги мавжуд муаммоларни кўра билишдан ташқари, уларни тезроқ ҳал қилиш йўлларини излайди. Ўзи етакчилик қилаётган цех бошланғич партия ташкилотидаги барча коммунистлардан вазифаларига масъулият ва жавобгарлик ҳисси билан ёндошишларини талаб қилиб боради.

Феруза ҲУСАНОВА.

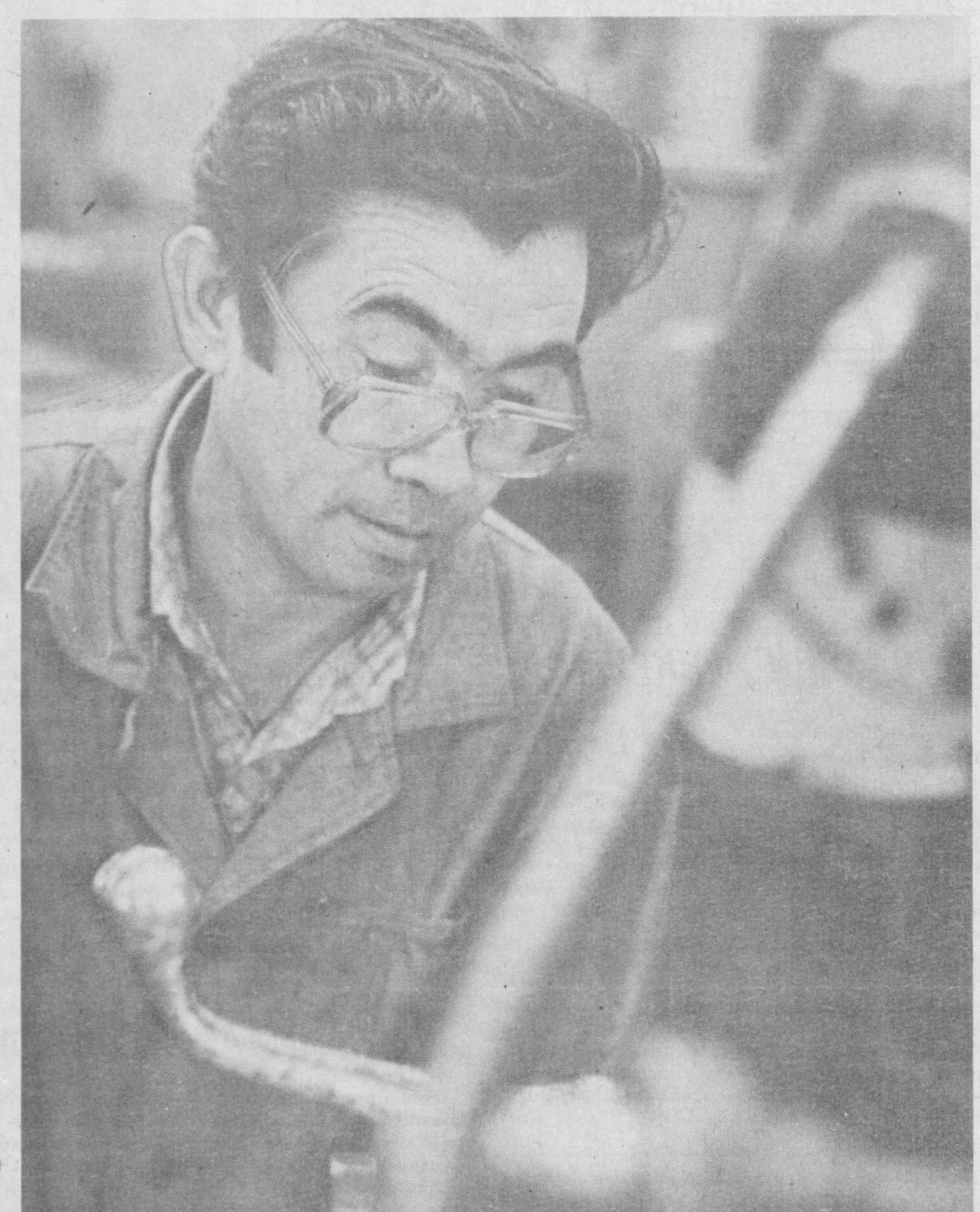

Бир дастгоҳда кўп йиллар меҳнат қилиб, коллектив ҳурматини қозонишнинг ўзи бўлмайди. Абдужаббор Абдураҳмонов В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлаб келмоқда. Ҳозир у бешинчи разрядли токардир. Кундалик топшириқларни маромига етказиб адо этмоқда.

Р. Шарипов фотоси.

Маҳалла қувончлари ва ташвишлари

АЙНИ МУДДАО

Маҳалла... Ҳа, бу ном ҳар бир ўзбек кишисига яхши таниш ва қадрдон. Неча йиллардан маҳаллалар ҳақида афсона, эртак, ҳикоя, очерклар ва кинофильмлар яратилган. Тошкент шаҳрида бир қатор ажойиб анъанали ва ўрнак бўла оладиган ўнлаб маҳаллалар мавжуд.

Акмал Икромов районидаги Фурқат номли маҳалла комитетининг раиси Собир ака Носировдан шу ердаги ишлар ҳақида сўзлаб беришини илтимос қилдим:

— Фурқат номли маҳаллада 500 дан ортиқ хонадон бўлиб, уларда 3500 дан зиёд аҳоли яшайди. Булардан 63 нафари Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранлари, 8 нафари Қаҳрамон оналар ва 5 нафари республика аҳамиятига молик шахсий пенсионерлар ҳисобланади. Маҳалла комитети состави 23 кишидан иборат бўлиб, амалга ошириладиган ҳамма ишлар шу ўртоқлар орқали ва шу ердаги 13 та кўчада истиқомат қилувчи активлар иштирокида амалга оширилади ва аҳолига етказилади. Қилиниши кўзда тутилган ишлар маҳалла комитети аъзолари ва активлари ўртасида кўриб чиқилиб, иш планига киргазилиб, тасдиқланганидан сўнг, амалга ошириш унинг комитети қошида тузилган комиссияларга юклатилади ва бажарилиши устидан назорат ўрнатилади.

Маҳалла комитети қошида тузилган ободончилик, хотин-қизлар совети, Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранлари совети, ўртоқлик суди ва бошқа комиссияларнинг иш планлари ҳам комитетда тасдиқланади ва унинг аъзолари орқали амалга оширилади.

1988 йилда халққа қулайлик яратиш ва уларнинг талабларини қондириш мақсадида маҳалла аҳолиси умумий мажлисининг қарорларини ҳисобга олиб, район ижроия комитетининг рухсати билан ҳашар усулида милиция инспекторлари учун 2 хонали оперпункт, сартарошхона ва новвойхона қуриб, ишга туширилди. Маҳалланинг бир қанча кўчаларига ва йўлакларига ўн минг квадрат метрга яқин асфальт ётқизилди ва бир қанча кўчалардаги бузилган ўйдим-чуқур жойлари жорий ремонт қилинди.

Саидваққос ота қабристонидаги маҳалла ҳилхонаси кенгайтирилиб ободонлаштириш соҳасида анча ишлар ҳашар йўли билан амалга оширилди. Маҳалламизда жойлашган 236-ўрта мактаб ва 45-болалар боғчаси билан яқиндан алоқа ўрнатганмиз, тез-тез болаларимиз аҳволидан, ўқишларидан, аҳлоқларидан хабар олиб турамиз ва ота-оналари билан суҳбатлар ўтказамиз, бу соҳада мактаб коллективи бизлар билан бирга иш олиб бормоқда.

Тўйлар ва маъракалар ўтказиш олдидан маслаҳат қилиниб, бир кунда, исрофгарчиликсиз, мумкин қадар ичкиликсиз ва бошқа ташкилий томонлари келишиб олинади ҳамда уларнинг бажарилишини назорат қилишда маҳалла комитети, хотин-қизлар совети маҳаллада тўй ва маъракалар ўтказишга мутасадди бўлган оқсоқоллар бош-қош бўлиб, активлар ёрдамида иш тутадилар.

1988 йилда турли мавзуларда: «Баҳор — Наврўз байрами», Ғалаба куни, Хотира куни, Орол денгизи, Фурқатга бағишлаб кечалар ўтказилди.

7 декабрь, 1988 йилда Арманистонда бўлган зилзилада етказилган зарарларни тугатиш мақсадида маҳалла аҳолиси ўз хоҳишлари билан 700412-счётга 710 сўм пул ўтказишди...

Бундан 20 йиллар олдин Бешқайрағоч массиви — Фурқат номли маҳалласидаги ариқлардан, ҳовлилардан сув оқиб ўтар, кўчалардаги экинлар, дарахтлар суғорилар ва кўчаларга, уй олдиларига ариқдан сувлар сепилиб тозаликка риоя қилинганлиги сабабли ҳамманинг бунга ҳаваси келар эди. Кейинги йилларда эса ариқлардаги сувлар камайди, сўнгра бундай сув шоҳобчалари умуман кўмилиб, уларнинг ўрнига иморатлар солинганлиги сабабли фақат водопровод сувига қараб қолинди. Бунинг натижасида аҳолига зарур бўлган тоза сувларни суғориш ва кўчаларга сепишда ишлатилганлиги сабабли (айниқса, ёзнинг иссиқ палласида) оби-ҳаётнинг йўқ бўлиши йилдан-йилга бизни ташвишга солмоқда.

Кўчаларимизга ариқлар ётқизилиб, улардан яна зилол сув оқиб турса яхши бўларди. Бу ҳақда бизлар сайлаган шаҳар ва район Советн депутатлари ёрдамларини аяшмаса, баҳоли-қудрат бизга кўмаклашишса таҳсинга лойиқ иш амалга ошарди.

Суҳбатни
Иброҳим СУЛТОНОВ
ёзиб олди.

«Тошкент оқшоми» йўлланмаси билан

ДАРДИНГГА МАЛҲАМ БЎЛАЙ!

Фоторепортаж

Ленинакан, Кировакан, Спитак. Бу шаҳарлар номи тилга олинганда бутун вужудингни титроқ босади! Кўз олдингга табиий офат туфайли ҳаётдан бевақт кўз юмган юзлаб меҳнатсевар кишилар, назокатли хотин-қизлар, бегуноҳ болалар келади. Агар Тошкентда ер қимирламаганда эҳтимол биз бу республикада рўй берган табиий офатни бунчалик яққол тасаввур қила олмасдик. Аммо ўша машъум 1966 йилги кучли зилзила (бехосдан рўй берган табиий офат!) ҳанузгача барчамизнинг шундоққина кўз олдимизда!

Арманистон халқининг бошига тушган бугунги оғир кўргилик ҳам шунинг учун бутун шаҳримиз аҳолисини шошилинч мададга, моддий ва маънавий ёрдамга чорлади! У ерга кўплаб қурилиш отрядлари, комсомол-ёшлар, турли касб эгалари жўнаб кетдилар.

«Тошкент оқшоми» йўлланмаси билан штатсиз фотомухбиримиз Карэн Саркисов яқинда Ленинакан шаҳрида бўлиб қайтди. Биз у ерда табиий офат билан юзма-юз туриб олишган, табиат ҳуружига ўзларининг мардона кураши, сабр-матонати ва уюшқокликларини қарши қўйган олижаноб кишиларнинг кундалик жасоратлари билан танишган ҳамшаҳримиз ҳикоясини тингладик! Бу — барча совет кишиларига хос, мисли кўрилмаган дўстлик ва қардошлик ифодасидир!

Очиғи, ҳамшаҳарларимизнинг оғир кунларда арманистонликларга кўрсатаётган беғараз ёрдамларининг миқёси ва аҳамиятини яна бир бор тасаввур этдик. Ҳозир қанчадан-қанча мутахассислар отряди, техника, ўнлаб вагонларда у ерга юборилган бинокорлик материаллари ҳақида эмас, халқларимиз ўртасидаги энг катта бойлик — Дўстлик, Меҳр-муҳаббат ва Олийҳимматлилик ҳақида сўз юритиш ўринли аслида!

Нега дейсизми? Чунки бир зум тасаввур этиб кўринг-а, на электр, на оддий сув, на газ йўқ, зилзиладан вайрона ҳолга келган жойларда (бунинг устига совуқ, қиш шароитида) зарар кўрганларга ёрдам бериш, вақтинча ўз ҳузур-ҳаловатидан воз кечиш, қисқаси одатдан ташқари, мураккаб бир шароитда ишлашнинг ўзи бўлмайди, албатта! Аммо дўстга, қардошга меҳр ҳамма қийинчиликлардан устун келмоқда. Буни мана бу суратларга қараб ҳам аниқ тасаввур этса бўлади.

Ҳа, бу суратларда Ленинакандаги суронли ҳаёт лавҳалари акс этган. Табиий офат оқибатларини тугатиш учун мардонавор кураш эпизодлари ҳеч кимни лоқайд қолдиролмайди!

...Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг «Ўзбекистон комсомоли» агитпоезди Арманистонга зилзиладан зарар кўрганларга бешта вагонда турли хил юкларни олиб келди. Бу ерда ёшлар отрядининг фидойи меҳнати ҳақида арманистонликлар миннатдорлик билан сўз юритмоқдалар. Бир ҳафта мобайнида катта миқёсдаги ишларни адо этдилар. Қисқа муддат ичида 35 тошкентлик медицина ходимлари зилзиладан зарар кўрган 17 мингдан зиёд арманистонликни медицина кўригидан ўтказишди.

Қурувчиларимиз эса табиий офат рўй берган жойда «Тошкент» кварталини бунёд этиш юзасидан қизғин иш олиб боришяпти. Сиз бу суратларда Тошкентдан Арманистонга ёрдамга борган кишилар ва автомашиналарни, юкларни тушириб олиш жараёнини кўриб турибсиз. Мана бу суратда эса тўққиз қаватли турар жой биносининг даҳшатли зилзиладан кейин қолган вайронаси... Қанчадан-қанча кишилар ҳаётини олиб кетди, бу табиий офат. Ҳозир эса бу объект ўрни тошкентликлар томонидан тезкорлик билан тозаланмоқда. Унинг ўрнида ҳар қандай зилзилага бардош берадиган янги турар жой биноси қад кўтаради. Тошкентлик қурувчилар зилзилабардош уйларни барпо этишда жуда катта тажриба тўплаганлар.

Арманистон, бугун сенинг дардингга ҳар бир тошкентлик малҳам бўлай демоқда!

Ҳамид ИКРОМОВ.

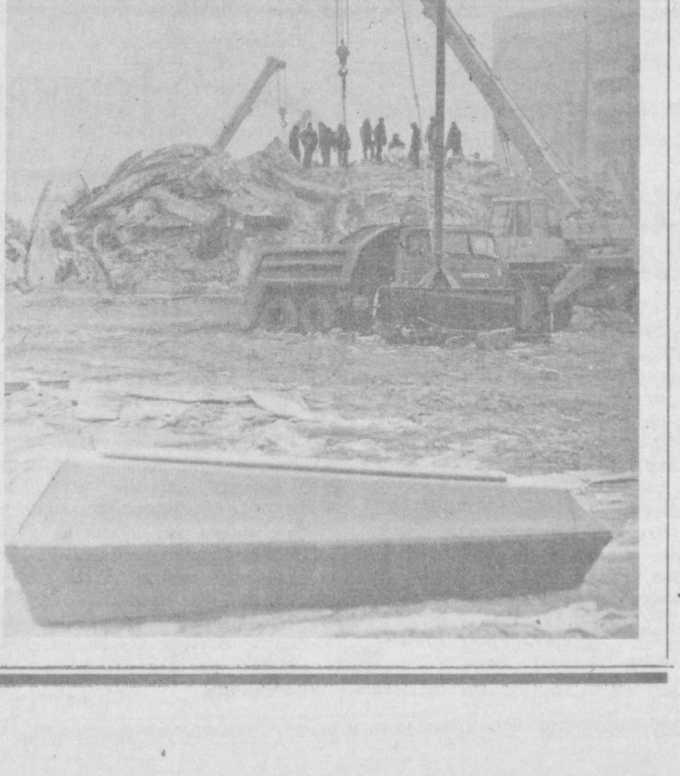

СУРАТЛАРДА: «Тошкент — Арманистонга» деб ёзилган автомашиналар ёрдамда; Тошкентдан жўнатилган юклар тушириб олинмоқда; уй вайронасини тозалаш жараёни.

К. Саркисов фотолари.

Табиий офатни енгиб

Юракларни ларзага солиб мунгли куй янграмоқда. Бу куй шундайки... ғижжакчи кўзларини юмганча, лаблари титраганча чалади, гўё унинг юрагига сиғмаётгандек. Уни тинглаётганлар тожик халқи бошига тушган мусибатга ҳамдардликларини билдирмоқчи эдилар. Арман халқи бошига тушган мусибат етмагандай нечун табиат бу қадар шафқатсизлик қилди! Балки табиат инсон бардошини, бир-бирига оқибати-ю, садоқатини синовдан ўтказаётгандир!

Тожигим, қардошим, сенинг ғаминг бизнинг ҳам ғамимиз! Ахир, биз бир китобнинг икки саҳифасимиз, урф-одатларимиз, барча-барчаси бир-бирига жуда яқин, демакки, жонтанимиз бир! Дунё-дунё бўлибдики, инсон не-не табиий офатларни енгиб келган. Аминманки, бу гал ҳам енгамиз, бунга бардошимиз етади! Бизда шундай қудратли куч борки, бу куч — дўстлик, бир-биримизга бўлган чуқур меҳр-оқибатдир!

Ойниса БОБОНОВА,
ССР Журналистлар союзининг аъзоси.

Рус тилини ўрганамиз

6-сабоқ

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари ҳузуридаги миллий муносабатлар ва тил муаммолари советининг аъзоси, профессор

Алибек РУСТАМОВ таҳрири остида.

ТАЛАФФУЗ. Биз ўтган сабоқда «а» фонемасининг урғули бўғиндаги вариантларини билиб олдик. Бугун «а» унлисининг урғусиз бўғинларда қандай айтилишини билиб олишимиз керак.

Рус тилидаги «а» сўз бошида ва урғули бўғиннинг олдидаги ёндош бўғинда қалин ундошдан сўнг озгина қисқаради ва унинг талаффузида сезиларли даражада ўзгариш юз бермайди. Лекин шу бўғинда ингичка ундошдан сўнг ва ундан олдинги, яъни урғули бўғин олдидаги бўғинда ундошдан сўнг ва урғули бўғиндан кейинги бўғинларда заифлашади. Бу «редукция» деб аталади. Мана шу ҳолда «а» қалин ундошдан сўнг «қир» дегандаги «и» каби талаффуз қилинади. Буни рус тилшунослари транскрипцияда, яъни талаффузни аниқ қилиб ёзганда айириш белгиси «ъ» билан ифодалайдилар. Масалан «атака», «карта», «парта», «чаша», «барабан», «карандаш» сўзлари «атакъ», «картъ», «партъ» «чашъ», «бърабан» ва «кърандаш» деб айтилади.

Ингичка ундошдан сўнг эса, яъни «ч» дан сўнг ва «я» ҳарфи билан ифодаланадиган ўринларда урғули бўғиндан олдинги ёндош бўғинда «тил» дегандаги «и» каби талаффуз қилинади. Ундан олдинги бўғинда ва урғули бўғинлардан сўнгги бўғинларда «бироқ» дегандаги «и» сингари айтилади. Бу транскрипцияда юмшатиш белгиси «ь» билан ифодаланади. Масалан, «часы», «язык», «Япония», «учиться», «яровой» сўзлари «чисы», «йизык», «йипонийь», «учитсь», «йьравой» деб талаффуз этилади.

БИРЛИК ВА КЎПЛИК. Бирлик ва кўпликнинг ифодаланиши ҳамда шу ифода сийғаларининг қўлланиши турли тилларда турлича бўлади. Баъзи бир тилларда умуман бирликдан кўпликни фарқловчи аломат бўлмагани ҳолда ўзга тилларнинг айримларида бир аломат бўлса, қолганларида бир неча хил аломат бўлиши мумкин. Айрим тилларда бирлик ва кўпликдан ташқари иккилик, учлик ва кўпдан кўплик ҳам бўлиши мумкин. Шарқ тилшунослигида бирлик «муфрад», иккилик «мусанно», учлик «мусаллас», кўплик «жамъ», кўпдан кўплик «жамъул-жамъ» деб аталади.

Ўзак тилларда кўплик аломати йўқ. Бундай тилларда зарурат бўлганда кўплик нарсанинг нечталигини ёки миқдорини билдирувчи сўзлар билан ифодаланади. Баъзан сўзни такрорлаш билан ҳам ифодаланади. Иккилик ва кўпдан кўплик араб тилида бор. Араб тилида кўплик сийғаларининг ясалиши жуда мураккабдир. Шунинг учун ҳар бир сўзнинг кўплик сийғаси ёки сийғалари луғатда берилади.

Рус тили бу жиҳатдан араб тиличалик бўлмаса ҳам анча мураккабдир. Қадим рус тилида ҳам иккилик бўлган. Ҳозир эса фақат бирлик билан кўплик бор. Ўзбек тилида кўплик сийғасини ясаш йўли жуда осон. Истаган сўзга «—лар» қўшимчасини қўшиб кўплик ясаш мумкин. Рус тилида эса кўплик турли сўздан турлича аломат билан ясалади.

«Молоко» (сут), «сено» (пичан), «мед» (асал), «баранина» (қўй эти) каби доналаб саналмайдиган ва «модда отлари» деб аталадиган; студенчество (талаба аҳли), «аппаратура» (жиҳозлар), «трапьё» (латта-лутта), «беднота» (қашшоқ аҳоли) каби жамълик маъносига эга; «комизм» (қизиқлик), «слепота» (сўқирлик), «белизна» (оқлик), «гордость» (мағрурлик) сингари мавҳум отлар одатда кўпликда ишлатилмайди. Аммо буларнинг баъзиларидан турлилик ва ортиқлик билдириш учун кўплик ясалади. Масалан, турли мойлар ва турли маъдан сувлари назарда тутилганда «масло» (мой) сўзидан «масла» деб, «вода» (сув) сўзидан «воды» деб кўплик ясалади. Иссиқ мамлакатдаги океанлар ва ҳамма ёқни босган қор назарда тутилганда «теплые воды» ва «снега» дейилади. «Боль» оғриқ дегани, аммо қаттиқ оғриқни «боли» дейиш мумкин. Рус тилида кўплик сийғалари қуйидагича ясалади.

Агар сўз к, г, х, ж, ш, щ, ч ундошлари ва юмшатиш белгиси билан ёзиладиган ингичка ундошлар билан тугаган бўлса, унга «и» орттирилади, аниқ қилиб айтганда ноль ҳолатдаги тугама «и»га айлантирилади. Ёзувда юмшатиш белгиси тушириб қолдирилади. Чунки и ҳарфи ўз олдидаги ундошнинг юмшоқлигини билдиради. Мисоллар:

сок — соки (шарбат, шарбатлар), круг — круги (доира, доиралар), дух — духи (руҳ, арвоҳ), нож — ножи (пичоқ, пичоқлар), грош — гроши (чақа, чақалар), плаш — плаши (плашч, плашчлар), мяч — мячи (тўп, тўплар), тетрадь — тетради (дафтар, дафтарлар), печь — печи (ўчоқ, ўчоқлар) ва ҳоказо.

ТАРИХИЙ МАЪЛУМОТ. Биз ўтган сабоқда рус тилининг ҳинд-европа тил оиласига ёки шажарасига мансублиги тил фактларини муқояса қилиб аниқлангани ва бу ҳамма тилшунослар томонидан тан олингани ҳақида сўзлашдик. Ҳамма тиллар бир тилдан келиб чиққан деган фаразияни унутмаганимиз ҳолда ҳинд-европа бобо тилининг ҳозирги рус тилигача бўлган тарихига бир назар ташлашимиз керак. Бунинг биз учун миллий масалаларда янглишмаслигимиз ва келгуси авлодни интернационалистик руҳда тарбиялашимиз учун аҳамияти улуғдир. «Ҳинд-европа» қўшма сўз бўлиб, рус тилида дефиссиз «индоевропейский» деб ёзилади. Биз орфографиямиз ноқис бўлганлиги, яъни сўз устасидаги «э»ни е ҳарфи билан ёзганлигимиз учун тил қоидасига хилоф бўлса ҳам мазкур сўзни дефис билан ёзишга мажбурмиз. Бу қайддан мақсадим ўзбек орфографиясининг келажагини ҳал этиш топширилган тилшуносларга ўзбек сўзларида «ел» каби сўзлардаги «е»ни «йэ» деб ёзиш шаклан рус тилидан узоқлашишдек бўлиб кўринса ҳам, мазмунан яқинлашиш эканлигини таъкидлашдир.

«Ҳинд-европа тили» бор бўлган дейиш ҳозирги шу шажарага мансуб ҳамма тиллар ва шу тилларда сўзлашувчи халқлар мазкур тилда сўзлашган бир халқдан иборат бўлган демакдир. Ҳинд-европа тили милоддан тўрт-беш минг йил бурун алоҳида лаҳжа ва тил бўлиб ажрала бошлаган дейилади. Шундай тилларнинг бирида ёзилган энг қадимий ёдномa милоддан бир минг етти юз йил бурун ёзилган хетт битигидир.

Ҳинд-европа тили ва ҳинд-европалилар ҳақидаги энг охирги муфассал ва мукаммал илмий асар Т. В. Гамкрелидзе ва В. В. Ивановнинг икки жилдли «Индоевропейский язык и индоевропейцы» деган китобидир. Бу китобда ҳинд-европаликларнинг илк ватани Кичик Осиёнинг шарқи, Кавказнинг жануби ва Байнуннаҳрайн (Месопотамия)нинг шимоли бўлганлиги тил, тилда акс этган табиий шароит ва маданий ёдгорликлар асосида исбот этилган. Бу назарияга қадар ҳинд-европаликларнинг туб ватани Марказий Европа, Шарқий Европа, Қора денгиз шимолидаги ерлар, деган фаразиялар ҳам бор эди.

Аммо ҳозир П. В. Гамкрелидзе билан В. В. Ивановнинг назариясини ёқловчилар кўпайиб бормоқда. Бу олимлар асарида Ҳинд-европа тили бошқа бобо тиллар билан бир бўлганини ҳам инкор қилмайдилар ва бу ҳолда унинг ватани ўзга ерда бўлган бўлиши ҳам мумкинлигини айтадилар.

АНИҚЛИК КИРИТИЛДИ

Газетамизнинг 27 январь сонида босилган 4-сабоқнинг юқоридан биринчи абзац 2-сатридаги «кўмакчилик»ни «кўмакчили» деб; шу абзацнинг 6-сатри охиридаги «ўрганган»ни «бил» деб; 6-абзац охиридаги «золотие»ни «золотые» деб; 7-абзацнинг 2-сатридаги «билдирилишининг»ни «билдирмишининг» деб; шу абзацнинг 11-сатридги «Ульмас здесь нет»ни «Ульмаса...» деб; 8-абзацнинг 5-сатридаги «омо-формалар»ни «омоформалар» деб ва охирги абзацнинг 2-сатр бошидаги «ларида»ни «ларидан» деб ўқишингизни сўраймиз.

Табиат бойликлари — саломатлик хизматида

Одамлар қадим замонлардан даволаниш ва соғлиқни мустаҳкамлаш учун табиий омиллардан фойдаланиб келишган.

Шарқнинг буюк алломаси Ибн Сино ҳам бундай омилларга ғоят катта аҳамият берган ва унинг қуёш, иқлим, сув ва бошқаларнинг таъсири тўғрисидаги тавсияларидан ҳозир ҳам тиббиётда кенг фойдаланилмоқда.

Бизнинг республикамиз минерал сув манбаларининг сони ва сифати жиҳатидан машҳур Кавказ минерал сувларидан қолишмайди.

Ҳозирги пайтгача 300 тадан кўпроқ манба ўрганилган, шулардан 150 таси қимматли шифобахш манбалар деб топилди. Ўз хусусиятларига кўра машҳур Мацеста сувидан қолишмайдиган сульфидли (олтингугурт водородли), йодли, йод-бромли, борли, темир моддали, кремний моддали, родонли манбалар ва бошқалар шулар жумласидандир.

Ўзига хос моддаларсиз сувлар туркумига кирувчи Тошкент минерал сувидан ҳам бизда даволаш мақсадларида кенг фойдаланилмоқда. Бу сувнинг афзаллиги шундаки, у жуда иссиқ, кремний кислотаси кўпроқ бўлиб, ишқорлидир. Мана 33 йилдирки, Тошкент минерал суви 3 та заводда шишаларга қуйиб чиқарилмоқда.

Олтингугурт водородли сувлар шифобахшлиги жиҳатидан энг қимматлиси ҳисобланади. Бундай сувлар Фарғона, Бухоро, Қашқадарё ва Сурхондарё областларида жуда кенг тарқалган. Иссиқлиги, олтингугурт водороди кўплиги, юксак даражада минераллашганлиги ва запаслари кўлами муносабати билан шундай сувларнинг шифобахшлик қиммати анча ортади. «Чимён» санаторийсида ва «Жайронхона» физиотерапия шифохонасида ана шу сувлардан фойдаланилмоқда.

Наманган, Андижон, Фарғона, Бухоро, Қашқадарё ва Сурхондарё областларида йодли, бромли ва йод-бромли сувлар кенг тарқалган. Ўзбекистондаги бу сувларнинг Ватанимиздаги ва чет эллардаги шунга ўхшаш сувлардан афзаллиги уларнинг юксак даражада термаллиги, турли хил минераллашуви, микроэлемент таркибининг бойлиги, запасларининг катталигидир.

Самарқанд области территориясида ноёб родонли Нагорненское иссиқ сув манбаи топилди. Сувнинг жуда иссиқлиги, родон ва минерал моддалар мавжудлиги шу сувнинг шифобахшлик қимматини белгилайди. Жуда иссиқ, қуруқ иқлим шароитида сувдан комплекс фойдаланиш бир қанча касалликларни даволашда юксак самарани таъминлайди.

Кейинги йилларда Тошкент областининг Оқтош водийсида, шунингдек Бухоро ва Қашқадарё областларининг территориясида йод, бром, бор ва бошқа микроэлементлар кўп йиғилган, темир моддали янги сув манбалари аниқланди, бу эса ана шу сувларнинг бальнеологик қимматини шубҳасиз оширади. Бундай сувлар ичиш (шишаларга қуйиб сотиш), шунингдек юрак-қон томир системаси, аёллар жинсий соҳаси ва темир модда тақчиллиги каби бошқа касалликлар чоғида ташқи қўлланиш учун кенг кўламда фойдаланишга тавсия этилди.

Сўнгги йилларда Қашқадарё области территориясида ҳам таркибида бор моддаси мавжуд бўлган янги минерал сув манбалари илк бор аниқланган. Бундай сувлар шифобахш ичимлик, ташқи қўлланиш, ванна ҳолида фойдаланиш учун тавсия қилинди.

Тошкент ва Жиззах областларидаги санаторий-курорт ва физиотерапия муассасаларининг кўпи Балиқли кўлининг шифобахш балчиғидан фойдаланмоқда. Бу балчиқ ўртача сульфидли шифобахш балчиқлар жумласига киради.

Республика территориясида юздан кўпроқ курорт-иқлим шифобахш жойлар аниқланган бўлиб, улар асосан областларнинг тоғли ва тоғолди районларида жойлашган ҳамда курорт ишини ривожлантириш учун ғоят қулайдир.

Шу жиҳатдан Фарғона водийси, унинг Нанай, Косонсой, Мовий кўл, Това, Лангар каби ва бошқа жойларининг табиий иқлим шароитлари истиқболли регионлар ҳисобланади. Жиззах областининг Зомин, Бахмал зоналарида, Қашқадарё областининг Кичик дарёси водийсида иқлим шароити жиҳатидан ажойиб жойлар бор. Бойсунтов, Кўчинтовнинг шарқий этаклари, Сурхондарё областидаги Дарбанд, Ваниоп, Хондиза деган жойлар истиқболлидир.

Табиат бойликларидан даволаш мақсадларида яна ҳам фаол ва кенг кўламда фойдаланиш зарурлигини давр қатъий тақозо қилмоқда. Шу муносабат билан институтимиз юрак-қон томир, асаб системаси, нафас олиш органлари, таянч-ҳаракат аппарати касалликлари чоғида минерал сувлардан, нурли энергиядан фойдаланиб, тиклаш давоси ва физиотерапия методларини ишлаб чиқишга тобора кўпроқ эътибор бермоқда. Бизда кўп йиллардан буён турли конструкциядаги нур фильтрлари остида қуёш нурида тобланиб даволаниш методлари ишлаб чиқилмоқда. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника институтининг олимлари билан биргаликда ўқтин-ўқтин нур бериб турадиган гелиотерапия қурилмасини яратиш вазифалари ҳал этилмоқда. Бу қурилма Янги техника комитетида ва СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг медицина техникаси Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот ҳамда синов институтида ҳам маъқулланди. Ҳозирги вақтда бу қурилмадан нафас олиш органлари, таянч-ҳаракат аппарати, асаб системаси ҳамда бошқа касалликларни даволаш учун институт клиникасида самарали фойдаланилмоқда. Ана шундай қурилмаларнинг саккизтаси область соғлиқни сақлаш бўлимларига жорий этиш учун топширилди.

Республиканинг табиий бойликларидан санаторийларда, санаторий-профилакторийларда, физиотерапия касалхоналарида кенг фойдаланилмоқда. Аммо физиотерапия ва курортларда даволанишга бўлган талаб-эҳтиёж муттасил ортиб бормоқда. Шу муносабат билан ва амалий соғлиқни сақлаш эҳтиёжларини тўлиқроқ қондириш мақсадида институт янгича хизмат формасини — катталар ва болалар учун кундузги стационарларни жорий этди. Ҳозир ана шу бўлинмаларда болалар ва ота-оналар бир вақтнинг ўзида даволанмоқдалар. Болалар бўлимида кундузги стационарни ташкил этиш энурез ва бошқа касалликларга чалинган болаларни соғломлаштириш самарадорлигини ошириш имконини берди.

Физиотерапияга қизиқиш тобора ошмоқда. Ўзбекистоннинг сахий қуёши, шифобахш манбалари мамлакатнинг ғоят турли бурчакларидан одамларни тобора кўпроқ жалб этмоқда. Биз эса уларга нафимиз тегишидан ҳамиша хурсандмиз.

Республиканинг табиий ресурсларини тобора ўрганиш, истиқболга мўлжалланган асосий қоидаларни ва шу ресурслардан оқилона фойдаланишга доир тавсияларни ишлаб чиқиш соғлиқни сақлаш практикасида физиотерапия усулларини яна ҳам кенг қўллаш имконини беради.

Қ. ЙЎЛДОШЕВ,
Н. А. Семашко номидаги курортология ва физиотерапия илмий-тадқиқот институтининг директори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор.

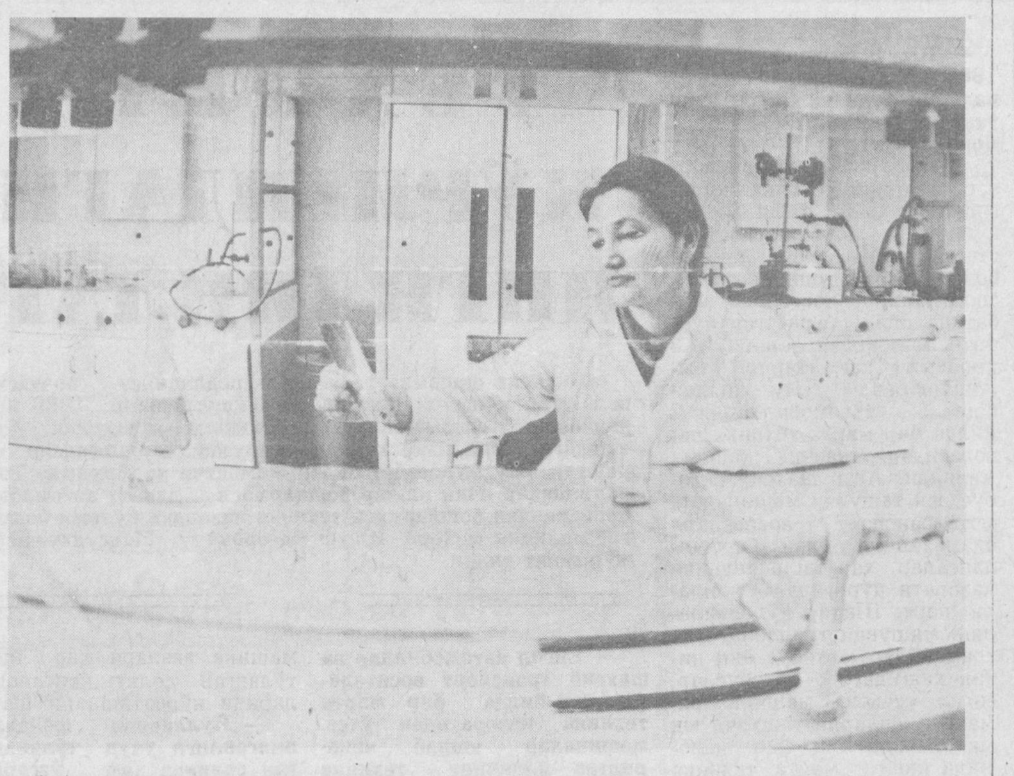

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия ва физика полимерлари институтидаги полимерлар синтези лабораториясида асосан юқори молекулали полимерлар стабилизаторлари олишга мўлжалланган. Бу борада авторлик гувоҳномаси ва кўплаб илмий рисолалар яратилди.

Лаборатория катта илмий ходими, химия фанлари кандидати Дилбар Расулова азот моддаларини синтез қилиб, стабилизатор олиш устида изланмоқда. Кутилган натижа қўлга киритилгач полимерларнинг ишлаш муддати бир қанча узайтирилишига эришилади.

Д. Расулова заҳматкаш олим, мунтазам ўз устида ишлайди. Лаборатория етакчи илмий ходими, химия фанлари доктори Б. Ғофуров, катта илмий ходим, химия фанлари кандидати Н. Абдувалиев, катта илмий ходим Б. Саидовлар у билан бир коллективда ишлаётганидан фахрланишади.

СУРАТДА: Д. Расулова.

Т. Каримов фотоси.

Шеърият бурчаги

Улуғ сиймолар

Боқий умрга мушарраф
инсон,
Элу юрт учун фидо этса
жон.
Зулмат пардасин қилиб
минг пора,
Саодат йўлига топдилар
чора.

Авлодлар ёд қилар эгиб
бошини,
Гуллар қўяр, поклаб қабр
тошини.
Қуёшдай нур сочар
қолдирган изи.
Умид, бахтга чорлар
гавҳардек сўзи.

Адолат байроғин берди
қўлимга,
Гуллардан поёндоз
солган йўлимга,
Улуғ сиймолар ким, деб
сўрашган палла,
Маркс, Ленин дейман
ҳар вақт, баралла!

Яхшилик

Болалик даври ўтар,
гўёки баҳор,
Йигитлик ишқ ўтида
ёнади зор-зор,
Қирқ ёш оқ-қорани
ажратади, бил,

Боғ ярат, халқингга,
инсон ишин қил.
Ҳаёт гулшанига сен
қўйсанг ихлос,
Авлодлар шод бўлур,
туҳфангдир мерос.

Шудир бахт, иқболдан
эзгу нишона,
Безакдир яхшилик
умрингга яна.

Темур КАРИМОВ.

Кўргазмага марҳамат

Пойтахтимизнинг марказий кўргазма залларида рассомлар Александр Лунев, Евгений Мельников, график Энелис Исҳоқов, ҳайкалтарошлар Эйнар Алиев, Нодар Банзеладзе ва Василий Дегтяровларнинг ижодий кўргазмалари очилди.

Лирик чекиниш тарзида бир гап: дунёда борган сари тасвирий санъатга ҳавас ошиб бораётибди. Бир мисол: ўтган йили XIX асрнинг ўрталарида яшаб ижод қилган голланд рассоми Ван Гогнинг «Кунгабоқар» расмини 5 миллиард 300 миллион иенга сотиб олган япониялик суғурта компаниясининг президенти бу расмни ўзининг идорасининг 28-қаватидаги махсус сейфда сақлаяпти.

1988 йилда машҳур «Сотби» аукцион фирмаси иштирокида Москвада ўтказилган аукционда совет рассоми Родченконинг «Уч чизиқ» расми 330 минг фунт стерлингга сотилди. Рассом А. Брускиннинг «Халқаро лексикон» номли расми 342 минг фунт стерлингга баҳоланди.

Олти санъаткорнинг кўргазмасини томоша қилганлар ҳам пушаймон емайди: чунки уларнинг ишлари орасида ҳам талант билан битилган полотнолар кўп. Уларни томоша қилиб, она Ватанимизнинг гўзал манзараларини кўргандек, зилол булоқлардан сув ичгандай бўласиз, рассомлар истеъдодига таҳсинлар айтасиз.

Кўргазмага марҳамат, азиз ҳамшаҳарлар.

Г. ЖЎРАЕВ.

Жонажон Ватан бўйлаб

Партия XXVII съезди ва КПСС XIX Бутуниттифоқ конференцияси кўрсатмаларига мувофиқ ўтган йили иқтисодий ислоҳотни амалга ошириш, жамиятни қайта қуриш жараёнини изчил чуқурлаштириш давом эттирилди. Бошқарувнинг асосан иқтисодий методларига ўтилганлиги, корхоналар, бирлашмалар ва ташкилотларнинг тўла хўжалик ҳисоби ҳамда ўзини ўзи пул билан таъминлашга ялпи ўтиш принципларига кўчганлиги таъсирида халқ хўжалигида муайян ижобий силжишлар рўй бермоқда.

✦ КИШИНЕВ. Ўтган йили Молдавия ССРнинг миллий даромади 7,9 миллиард сўмни ташкил этди ва 3,1 процент кўпайди. Бу планга нисбатан камдир. Миллий даромадни ҳосил қилиш учун кетадиган материал — энергия ва металл сарфи камайди.

Аҳолига ижтимоий истеъмол фондларидан 2,3 миллиард сўмлик — ўтган йилга нисбатан 6,3 процент кўпроқ тўловлар ва имтиёзлар берилди. Республикада ноозиқ-овқат товарлари ишлаб чиқариш 11,1 процент ортди. Чакана товар обороти плани ошириб бажарилди. 29,3 мингта квартира қурилди, лекин уй-жой қурилиши плани барбод қилинди.

Саноатда шартномавий мажбуриятлар 98,3 процент бажарилди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 3,4 процент кўпайди. Қишлоқ хўжалик ялпи маҳсулоти 0,1 процент кўпайди. Чорвачилик маҳсулотлари 6,6 процент ўсди, деҳқончилик маҳсулотлари эса 3,9 процент камайди. Дон, кунгабоқар, қанд лавлаги, узумни ялпи йиғиб олиш кўпайди. Картошка, мева ва резавор мева, тамаки тайёрлаш камайди. 2.073 миллион сўмлик асосий фондлар ишга туширилди. 2.202 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди, бу 1987 йилга нисбатан 2 процент камдир.

✦ РИГА. Латвия ССРда 1988 йилда миллий даромад ҳосил қилиш топшириғи бажарилди. Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 1987 йилга нисбатан 3,5 процент, шу жумладан истеъмол моллари ишлаб чиқариш 5,6 процент кўпайди. Меҳнат унумдорлиги 6 процент ортди. Ҳар бир сўмлик маҳсулотга сарфланадиган харажатлар 1 процент камайди. Лекин иш ҳақининг ўсиши меҳнат унумдорлиги ўсиши суръатларидан юқори бўлди. Маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартномавий мажбуриятлар атиги 99,2 процент бажарилди. Машинасозлик комплекси ўз маҳсулотининг 19 процентини янгилади. Халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқаришни ўстиришга асосан шартномавий нархларда ва янгилик тамғаси билан сотиладиган буюмларни ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳисобига эришилди.

Қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулоти 1,7 процент камайди. Лекин қорамол ва парранда, сут, тухум, дон, қанд лавлаги ва сабзавот харид қилиш юзасидан давлат буюртмаси бажарилди.

Уй-жой ва социал инфраструктуранинг бошқа объектларини бунёд этишда, шунингдек, тозалаш иншоотларини қуришда катта қолоқликка йўл қўйилди. Битказилмаган қурилишлар ҳажми кўпайди.

✦ ФРУНЗЕ. Қирғизистон ССРда 1988 йилда экономикани социал соҳага буриб юбориш давом эттирилди. Уй-жой қурилишига ажратиладиган капитал маблағлар кўпайди. Уй-жойлар ва бир қатор социал-маданий объектларни фойдаланишга топшириш планлари бажарилди. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш кўпайтирилмоқда.

Ҳосил қилинган миллий даромад мўлжалланганидек 5,9 процент кўпайди. Корхоналарнинг соф маҳсулот ишлаб чиқариши миллий даромадга нисбатан анча юқори суръатларда ўсди. Ялпи ижтимоий маҳсулот 12 миллиард сўмдан кўпроқни ташкил этди. Ижтимоий меҳнат унумдорлиги ўсиш суръатларининг пасайиши тўхтатилди, унинг ўсиш даражаси 4 процент кўпайди. Халқ хўжалигида олинаётган фойда кўпайди. Бироқ ҳар беш саноат корхонасидан биттаси жамғармалар бўйича план-топшириқларини бажармади. Давлат буюртмасига биноан ҳамда бевосита алоқалар бўйича маҳсулот етказиб бериш борасидаги шартномавий мажбуриятлар 99,3 процент бажарилди. Агросаноат комплексида чорвачилик ва деҳқончилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш кўпайди.

УКРАИНА ССР. Ивано-Франковск бадиий ишлаб чиқариш комбинати ёдгорликлар цехининг ходими Михаил Иванович Книшук қўли гул усталардан ҳисобланади. Унинг истеъдоди айниқса, ёғоч ўймакорлигида яққол намоён бўляпти.

СУРАТДА: М. И. Книшук яхлит ёғоч бўлагидан ясаган скрипка. Мутахассислар унинг товуши жарангдорлигини юксак баҳоламоқдалар. Ваҳоланки, скрипкалар ясаш учун одатда ҳар хил ёғоч навларидан фойдаланилади.

В. Мигович фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

✦ ДУШАНБЕ. Тожикистон ССРда ҳосил қилинган миллий даромад беш миллиард сўмни ташкил этди. Озиқ-овқат маҳсулотлари ва ноозиқ-овқат товарлари ишлаб чиқариш топшириқлари умуман бажарилди. Товар обороти плани ошириб адо этилди, лекин аҳолини гўшт ва сут маҳсулотлари билан таъминлашдаги камчиликларга барҳам берилмади. 27 мингтадан кўпроқ квартира қурилди, уларнинг ярмидан ортиғи меҳнаткашлар маблағлари ҳисобига бунёд этилди. Бироқ уй-жойларни фойдаланишга топшириш, мактаб бинолари, медицина ва маданий-маърифий муассасалар қуриш планлари бажарилмади.

Корхоналар маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартномавий мажбуриятларни 98,7 процент бажарди. Маҳсулот ишлаб чиқариш 5,3 процент, шу жумладан «А» группаси бўйича 4,9 процент, «Б» группаси бўйича 7,3 процент кўпайди. Меҳнат унумдорлиги 3,9 процент ортди.

Бир йил ичида қишлоқ хўжалик ялпи маҳсулоти 194 миллион сўмлик ёки 8,3 процент кўпайди. Пахта хом ашёси йиғиб олиш топшириғи анча ошириб бажарилди. Гўшт етиштириш 4 процент, сут соғиб олиш 5 процент кўпайди. Картошка йиғиб олиш камайди.

Қурилиш комплекси фаолияти такомиллаштирилди, бироқ қувватларни фойдаланишга топшириш плани бажарилмади.

✦ АШХОБОД. Ўтган йили Туркманистон ССРда ҳосил қилинган миллий даромад (амалдаги нархларда) 5,1 миллиард сўмни ташкил этди. Корхоналарнинг соф маҳсулот ҳажмига асосланиб ҳисобланган меҳнат унумдорлиги 2 процент кўпайди. Ялпи ижтимоий маҳсулот 10,6 миллиард сўмга етди. Бир йил ичида қарийб 4,7 миллиард сўмлик саноат маҳсулоти, 2,6 миллиард сўмлик қишлоқ хўжалик маҳсулоти ишлаб чиқарилди.

Айни вақтда саноат ва қурилиш корхоналарининг ҳар тўрттасидан биттаси жамғармалар бўйича план топшириғини бажармади, саноат корхоналарининг ҳар саккизтасидан биттаси ва қурилиш ташкилотларининг ҳар еттитасидан биттаси зарар кўрди.

Республика аҳолиси умумий майдони 1,5 миллион квадрат метр бўлган 19,3 мингта янги шинам квартираларга эга бўлди. Бу квартиралар пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобига бунёд этилди. Ўтган икки йилга нисбатан ўртача ҳисобда 235 минг квадрат метр кўп уй-жой қурилди. 130,5 минг киши уй-жой шароитларини яхшилади.

Қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти 1987 йилга нисбатан 168,3 миллион сўм ёки 6,9 процент кўпайди.

✦ ТАЛЛИН. 1988 йилда Эстония ССРда ҳосил қилинган миллий даромад кўпайди, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш, чакана товар обороти, аҳолига пулли хизмат кўрсатиш, меҳнат унумдорлиги ва фойда олиш жадал суръатлар билан ўсди. Бироқ республика экономикасини ривожлантиришда туб бурилиш бўлмади.

1988 йилда ўсиш суръатлари 1987 йилга нисбатан қуйидагича бўлди: ҳосил қилинган миллий даромад бўйича 4 процентни, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш бўйича 2,9 процентни, халқ истеъмоли моллари (алкоголсиз ичимликларисиз) ишлаб чиқариш бўйича 4,2 процентни ташкил этди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳажми 2,8 процент қисқарди. Капитал маблағлар (пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобига) бўйича 12 процент, меҳнат унумдорлиги бўйича ўртача 5,35 процент бўлди. Кўпроқ фойда олинди, оборотдан олинадиган солиқ ҳисобидан бюджетга тушадиган пул кўпайди.

Саноатда истеъмол моллари ишлаб чиқаришни илдамроқ ривожлантириш таъминланди. Меҳнаткашларнинг пул даромадлари ортди. Айни вақтда 21 та бирлашма ва корхона маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартномавий мажбуриятларни бажармади, қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ҳажми қисқарди. Аҳолини озиқ-овқат билан таъминлаш яхшиланмади, аҳолининг кўпайган пул даромадларига яраша товарлар етказиб берилмаяпти ва хизмат кўрсатилмаяпти, уй-жойларни фойдаланишга топшириш камайди.

(ТАСС)

Ия, наҳотки?!.

Дорихоналар қачон ишлайди?

Ботирали врач ёзиб берган бир парча дори қоғозига кўз югуртирди-да, тўрт буклаб кўкрак чўнтагига солгач, ташқарига чиқди. Қайси дорихона яқинлигини чамалаб олди. Хадра томон йўл олди.

«Дорихона ремонт қилинаяпти». Эшикка осилган қоғозда шу сўзларни ўқиб, аста «уф»лаб қўйди. Кўчанинг нариги бетига ўтиб, Анҳор бўйига борадиган троллейбусга чиқди. У ерда ҳам тизимча тортиб, тахтакачдек қоғозга «Ремонт қилинаяпти» деб ёзиб қўйилган эди.

— Ия, — баралла гапириб юборди ўзига-ўзи. — Бу қанақаси бўлди?

Ихраб-сихраб трамвайга чиқди-да, «Мовий гумбаз» кафеси рўпарасидаги дорихона томонга жўнади. Эшикдан кирмасиданоқ думалоқдан келган йигит қарши чиқди:

— Келинг, ака, хизмат?
— Дори буюртирмоқчи эдим...
— Ремонт бўляпти-ку.
— Наҳотки!...

Ботирали бир зум эшик кесакисига суяниб тургач, «Ганга» магазинининг рўпарасидаги 8-дорихона ёдига тушди. Эшикдан кирибоқ, дорилар буюртма бериладиган бурчакка назар ташлади. Қай кўз билан кўрсинки, икки қатор тизимча тортилиб: «Переучёт» деб ёзиб қўйилганди. Бемор баттар ҳолдан тойиб, кўз олди қоронғилашди.

— «Тавба, — ўйларди у қисқа-қисқа нафас олиб, — Кимдан чиққан ақл экан бу? Ҳозир гриппнинг энг хуруж қилган даври бўлса...». Ботиралининг хаёллари чувалашиб, тиззалари тобора мадорсизланиб борарди.

Шу ўринда ҳақли савол туғилади: Дорихоналардаги бундай аҳволдан Тошкент шаҳар «Фармация» ишлаб чиқариш бошқармасининг раҳбарлари хабардормикан?

Д. ФАРМОНОВ.

Бу—қизиқ!

ТЕЛЕФОН КИТОБИДЕК КЕЛАДИГАН ПАСПОРТ

✦ Англиянинг Честерфилд деб аталувчи шаҳарчасида истиқомат қилувчи Нелсонлар оиласида янги меҳмон дунёга келди. Бахтиёр ота-она туғилган қизалоққа 139 та исм беришди.

Афтидан янги туғилган чақалоқни келажакда кўпгина қийинчиликлар кутаётган кўринади. Масалан, у оладиган паспорт ўз ҳажми жиҳатидан телефон китобига ўхшаган бўлади, деб хабар беради Чехословакияда чиқадиган «Недельна правда» газетаси.

ТИНЧИМАГАН КАМПИР-ЕЙ...

✦ Француз аёли Ррортензия Дюплен бутун умри мобайнида парашютдан сакрашни орзу қилиб келди.

Яқинда унинг шу орзуси ушалди — у бир группа тажрибали парашютчилар билан бирга парашютдан сакради. Бунга ажабланмаса ҳам бўларди, лекин бир ҳайратланарли томони шундаки, бу тиниб-тинчимас аёлнинг ёши саксон бирда-да! Ерга тушиши биланоқ унинг айтган дастлабки сўзлари шундай бўлди: «Шундай сакрашни яна қайтаришни жуда-жуда хоҳлайман!». Ана шу ҳақда Болгарияда чоп этиладиган «Кооперативно село» газетаси хабар берди.

Янгича анъаналар — ҳаётимиз кўрки

Табаррук онахон

Ўзбек давлат «Ёш гвардия» драма театри ҳар қачонгидан файзли. Театр томошабин билан лиқ тўлди. Залдаги чироқлар ўчиб театр учун анъанавий ва томошабинлар учун таниш қўшиқ янгради. Бу қўшиқ театр зали бўйлаб янграр экан, томошабинларни навбатдаги ҳаяжонли учрашувларнинг гувоҳи бўлишга чорлайди. Гулдурос қарсаклар, олқишлар остида саҳнага азиз меҳмон, Қаҳрамон она Зуҳра ая Рўзиева ўз фарзандлари ва невараларини ҳамроҳлигида ташриф буюрадилар. Қаҳрамон она сифатида эъзозланаётган бу аёл 60 ёшларини нишонлаш муносабати билан бирга оила аъзолари, қудағайлар, қариндош - уруғлар ва яқинлари биргаликда театр биносига таклиф этилган. Фарзандлари, ва неваралари қуршовида чеҳрасидан нур ёғилиб ўтирган табаррук онахонга боқиб, ҳавас қиласан киши.

Кечани бошқараётган ҳамма учун таниш, севимли актрисамиз Дилором Каримова онахондан сўрайди:

— Комил ака билан кечирган чорак асрлик ҳаётингизда тинч-тотув, аҳил умр кечиришингизнинг сабаби нимада?

— Аввало, садоқатда, кейин ҳар бир ишни бамаслаҳат бажариб, келишиб яшашда,—дея жавоб берадилар Зуҳра ая.

— Ҳозир қанчадан-қанча кўркам оилалар арзимас сабаблар баҳона бузилиб кетмоқдалар, орада неча-неча гуноҳсиз қора кўзлар ўксиб тирик етим бўлиб қолмоқда. Тўғри, аёлларга ҳам қийин, илгари аёллар уйда ўтиришарди, уйига ҳам, бола тарбиясига қарашга ва бошқа ишларни бажаришга улгуришарди. Ҳозирги замон аёлларининг вазифаси кўп, бир ёқда давлат ишлари, уй юмушлари, бола-чақа, турмуш ўртоғининг инжиқликлари ва бошқа ташвишлар. Аёл киши нима қилиши керак?

— «Қарс икки қўлдан» деган нақл бор халқимизда. Эр-хотин бир-бирини тушуниб, ҳурмат - иззат қилиб, келишиб яшаши керак, — дейдилар яна бир бор Зуҳра ая.

Ҳа, дарҳақиқат, ниҳоятда содда, самимий меҳнаткаш онахонимизнинг жавобларида ўзларига хос соддалик бўлса-да, мазмуни ниҳоятда теран.

— Ҳаётингизда энг қувончли кунларни айтсангиз.

— Ҳаётимда қувончли кунлар кўп бўлган. Ҳар бир фарзандим туғилганида, ширин тиллари билан илк бор «ойи» дея чақиришганида; биринчи сентябрь кунларида илк бор мактабдан қайтган фарзандларим «Алифбе» китобини қўлларида маҳкам ушлаган ҳолда: «Мана, бу ҳарф «А» ҳарфи деганларида, ниҳояти техникум ва олий ўқув юртларини тугатиб мустақил иш бошлаганларида олам-олам қувонганман. Қайси бирини айтай, уч келинимнинг қиздай бўлиб, тўрт куёвимнинг ўғилларим сафидан жой олган кунларинимми, ҳар бир неварам туғилганида бошимдан кечирган қувончларнимми? Айниқса еттинчи ўғлим Шуҳратжоннинг шонли Совет Армияси сафида ўз йигитлик бурчини Афғонистон юртида шараф билан бажариб бағримга эсон-омон қайтиб келган кунидаги ҳолатимни тасвирлашим ниҳоятда қийин. Кўзларимдан оққан шашқатор ёшлар ҳам севинч ҳамда армон ёшлари бўлган. Севинганим ўғлимни соғ-саломат кўрган бўлсам, армоним, ҳа, буюк армоним ўғлимнинг отажони бу кунларга етолмай, ўғлимнинг қадди-камолини кўролмай кетганлари бўлди.

Шундай шодлик кунда фарзандлари оталари Комил акани ёд олдилар. Оталарининг руҳларига бош эгдилар ва рамзий маънода Зуҳра аянинг ёнларидаги бўш стулга гул қўйдилар. Кеча охиригача бир даста чинни гул яшнаб турди.

Йиғилганлар барчаси мўътабар онани қутладилар. Ниҳоят тантаналар туғаб, саҳна пардаси кўтарилди. «Ёш гвардия» театрининг навбатдаги томошаси — «Отасининг қизи» спектакли бошланди. Спектакль танаффусида театр коллективининг ўзбек чолғу асбоблари ансамбли ижрочилари Зуҳра ая Рўзиева ва томошабинларга атаб куй ва қўшиқлар ижро этишди.

Дония ЗОКИРОВА.

СУРАТДА: Зуҳра ая Рўзиева оила даврасида.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва йўл хўжалиги министрлигининг
УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ
8-ТОШКЕНТ ЭКСПЕРИМЕНТАЛ-РЕМОНТ ЗАВОДИ
завод директори лавозимига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ДАЪВОГАРЛАР ОЛИЙ ТЕХНИКА МАЪЛУМОТИ ВА КАМИДА 5 ЙИЛ ТАШКИЛОТЧИЛИК ИШ ТАЖРИБАСИГА ЭГА БЎЛИШЛАРИ ЛОЗИМ.

Конкурсда қатнашиш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш шарт: кадрларни ҳисобга олиш шахсий варақаси, 4 дона фотосурат, таржимаи ҳол, олий ўқув юртини тамомлаганлик ҳақидаги диплом нусхаси ва олдинги иш жойидан характеристика.

ҲУЖЖАТЛАРНИ ТОПШИРИШ МУДДАТИ— ЭЪЛОН ЧИҚҚАН КУНДАН БОШЛАБ 15 КУН.

Адрес: 700015, Тошкент шаҳри, Чехов кўчаси, 18-уй, кадрлар бўлими.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ САНЪАТ МУЗЕЙИ

(Пролетар кўчаси, 16-уй)

«ЎЗБЕКИСТОН САНЪАТИ» лекциялар цикли бўйича ДАМ ОЛИШ КУНИ ЛЕКТОРИЙСИНИ
ЎТКАЗАДИ

— 19 февралда — ҚАДИМИЙ САНЪАТ.
— 26 февралда — ЎРТА АСР НАҚҚОШЛИГИ ДУРДОНАЛАРИ.
— 5 мартда — ХАЛҚ ДЕКОРАТИВ-АМАЛИЙ САНЪАТИ.
12 мартда — ЎЗБЕКИСТОН РАССОМЛАРИ.
— 19 мартда — 70-ЙИЛЛАР ТОШКЕНТ РАССОМЛАРИ.
— 26 мартда — СССР халқ рассоми Раҳим АҲМЕДОВ.
— 2 апрелда — Ўзбекистон ССР Халқ рассоми В. И. УФИМЦЕВ.
— 9 апрелда — Рассом Алишер МИРЗАЕВ.

Лекцияларни музей илмий ходимлари ўқишади. Лекциялар диапозитивларни намойиш этиш билан қўшиб олиб борилади.

Лекциялар — соат 12.00 да бошланади.
Справкалар учун телефон — 32-73-45.

СССР Мудофаа министрлиги туристик базалари

февраль-март-апрель-май ойларида

ДАМ ОЛИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

Дам олиш муддати 20 кун, экскурсияларга чиқиш билан бирга бир ерда.

2-3 хонали номерларга жойлашиш, овқатланиш, экскурсия хизмати кўрсатиш харажатлари путёвка қийматига киради.

Путёвканинг баҳоси — 90—130 сўм.

Туристик базалар шаҳарларда ёки унга яқин ерга жойлашган ПОДМОСКОВЬЕ, ЛЕНИНГРАД, РИГА, МИНСК, КАЛИНИНГРАД, КАРПАТИ, ОДЕССА, СЕВАСТОПОЛЬ, ЯЛТА, СОЧИ, СУХУМИ, БАТУМИ, ПЯТИГОРСК.

МОСКВА-АСТРАХАНЬ-МОСКВА бўйлаб теплоходда.

Путёвкалар нақд пулга ёки пул ўтказиш йўли билан ҳар куни, шанба ва якшанбадан ташқари соат 9 дан бошлаб 18.00 гача сотилади.

Адрес: Тошкент шаҳри, Лафарг кўчаси, 2-уй, «Туркистон» туристик базаси. Метро билан «М. Горький станциясигача борилади;

1, 71, 83-автобуслар; 9, 17, 18-троллейбуслар; 6, 13, 22-трамвайларнинг «Рассомлар кўчаси» бекати.

Телефонлар: 62-77-04, 62-77-41.

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва йўл хўжалиги министрлиги

ТОШКЕНТ СИРТҚИ АВТОМОБИЛЬ ЙЎЛЛАРИ ТЕХНИКУМИ

Ўрта маълумотли шахсларни техникумнинг кечки ва сиртқи бўлимларига тайёрловчи

3 ОЙЛИК ПУЛЛИК КУРСГА

қабул эълон қилади

Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

ЎҚИШЛАР ҲАФТАДА ИККИ МАРТА СОАТ 19.00 ДАН БОШЛАНАДИ.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ СОАТ 15.00 ДАН 20.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Техникум адреси: Тошкент шаҳри, Байнал-Минал кўчаси, 53-уй (7, 13, 34-автобуслар; 2, 12-троллейбуслар; 4, 9, 11-трамвайларнинг «Оқтепа» бекати).

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси базасидаги

8-ЎРТА-ҲУНАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

Ўқувчилар қабул қилади

УЧИШ АППАРАТЛАРИНИНГ ЙИҒУВЧИ СЛЕСАРИ, МЕХАНИКА ЙИҒУВ ИШЛАРИ СЛЕСАРИ, САНОАТ АСБОБ УСКУНАЛАРИ РЕМОНТИ СЛЕСАРИ, СОНЛИ ПРОГРАММА БИЛАН БОШҚАРИЛАДИГАН СТАНОКЛАРНИНГ ОПЕРАТОРИ, ТОКАРЬ, ФРЕЗЕРЧИ, КЕНГ ПРОФИЛДАГИ СТАНОКЧИ.

ЎҚИШГА 8-10 СИНФ МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

8-синф маълумотига эга бўлганлар учун ўқиш муддати — 1 — 2 — 3 йил.

1—2 ЙИЛЛИК ТАЪЛИМ ГРУППАЛАРИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН ЎҚУВЧИЛАРГА ДИПЛОМ ВА КАСБ ҲАҚИДАГИ ҲУЖЖАТ БЕРИЛАДИ.

Ўқиш миллий тилда олиб бориладиган группалар ҳам мавжуд.

2-3 йиллик таълим группаларига қабул қилинган ўқувчилар озиқ-овқат ва кийим-бош билан таъминланадилар.

ЎҚИШНИ ТАМОМЛАГАЧ УЛАРГА ТУГАЛЛАНГАН ЎРТА МАЪЛУМОТ ҲАҚИДАГИ ДИПЛОМ ВА КАСБ ЭГАЛЛАГАНЛИК ҲАҚИДАГИ ҲУЖЖАТ ТОПШИРИЛАДИ.

Бир йиллик таълим группаларига кирган ўқувчиларга ойига 65 сўм стипендия тўланади.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ҳамма группаларнинг ўқувчиларига стипендия сақланган ҳолда иш ҳақининг 50 проценти тўланади.

ЎҚИШ ДАВРИ УМУМИЙ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Билим юртида спорт секциялари, бадиий ҳаваскорлик, авиамоделчилик, радио ва фото тўгараклар ишлаб турибди.

Билим юртини «яхши» ва «аъло» баҳоларга тамомлаганлар техникум ва олий ўқув юртларининг кечки ва кундузги бўлимларига ўқишга киришлари учун йўлланма берилади.

БИЛИМ ЮРТИНИ ТАМОМЛАГАНЛАР В. П. ЧКАЛОВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИДА ИШ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш шарт: маълумот ҳақидаги ҳужжат, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома (паспорт), яшаш жойидан справка, ота-онасининг ишхонасидан справка, медицина справкаси, мактабдан характеристика, 6 дона фотосурат (3х4, 4х5 см).

Билим юрти адреси: 700128, Тошкент шаҳри, Октябрь райони, Усмон Юсупов кўчаси, Авиация проезди, 10-уй (6, 10, 23-трамвайлар; 1, 4, 10, 14, 21-троллейбуслар; 17, 44, 48, 97-автобусларнинг «Ленинград» меҳмонхонаси» бекати). Телефон: 41-75-54.

Реклама ва эълонлар

ЙЎЛИНГИЗ БЕХАТАР БЎЛСИН

ТЕХНИКА КЎРИГИДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

«Тошкент оқшоми» газетаси редакцияси почтасига келаётган кўпгина мактубларда оқшомхонлар 1989 йилдан бошлаб автомашиналарни техника кўригидан ўтказишдаги янгиликлар ҳақида маълумот беришимизни сўрашган. Шу муносабат билан жамоатчи мухбиримиз Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармаси давлат автомобиль инспекцияси бошқармаси техника назорати бўлими бошлиғи, милиция майори Юсуф Едгорович Мақсудхўжаевга мурожаат қилди.

— Юсуф Едгорович, янги 1989 йилдан бошлаб машиналарни техника кўригидан ўтказиш қай тартибда олиб борилаяпти?

— Шаҳримизда транспорт воситаларини техника кўригидан ўтказиш яхши йўлга қўйилгани ва диагностика станциясининг 1988 йилдан бошлаб ишга тушиши транспортларнинг носозлиги оқибатида рўй бераётган йўл-транспорт ҳодисаларини 14,3 процентга камайтириш имконини берди. Шу йилдан бошлаб автомобилларни 2 йилда бир марта техника назоратидан ўтказиш ташкил қилинди. Агар шахсий автобус, юк ташувчи машиналар, мототранспорт воситалари одам ташиш билан шуғуллансалар, ҳар йили техника назорати кўригидан ўтишлари шарт. Шаҳар йўловчиларини ташувчи троллейбус ва трамвайлар, автобус ёки кичик ҳажмдаги автобуслар, енгил «такси» машиналари, махсус юкларни ташувчи юк машиналари бир йил давомида икки марта техника назоратидан ўтишлари керак.

— Кўпгина шахсий транспорт эгалари кооперативга аъзодирлар, улар ҳам одам ташиш билан шуғулланадилар-ку?

— Агар шахсий машина эгалари, автобусда, мототранспорт воситаларида одам ташиш билан шуғуллансалар, улар ҳар йили техника назорати кўригидан ўтадилар.

— Енгил автомобиллар ва шахсий транспорт воситалари икки йилда бир марта техника назоратидан ўтса, машиналар ишлаб чиқарилган йилининг техника кўригига алоқаси борми?

— Бу йил барча транспорт воситалари техника назорати кўригидан ўтади. 1990 йилдан бошлаб машиналар ишлаб чиқарилган йилига қараб икки йилда бир марта техника кўригидан ўтади. Агар машина тоқ йилда ишлаб чиқарилган бўлса, тоқ йилда, агар жуфт йилда ишлаб чиқарилган бўлса, жуфт йилда техника кўригидан ўтказилади. Ўтиш даврида машина эгалари ҳар йили тўланган солиғ квитанцияларини кўрсатишлари шарт.

— Йўллардан фойдаланилганлиги учун тўланадиган солиқда ҳам ўзгариш борми?

— Ҳа, ҳукуматимизнинг 1988 йил 21 март қарорига биноан енгил автомобиль двигателининг ҳар бир от кучига қараб 50 тийин, мотоцикл эгаларидан ҳар бир от кучига қараб 30 тийин, юк ташувчи ёки ўзи юрар машина ва механизмларнинг двигателларини ҳар бир от кучига эса 1 сўм миқдорида йўл солиғи тўланади.

Агар маълум сабабларга кўра шаҳар Совети ижроия комитети томонидан белгиланган муддат ичида автомобиль эгалари йўл солиғини тўламасалар, хўжалик ҳисобидаги кооператив ташкилотлар ва бошқа жамоат ташкилотлар ҳар бир кечиккан кун учун 0,05 процент ҳисобида пеня тўлайдилар. Шахсий машина эгалари эса ҳар бир кечиккан кун учун 0,1 процент миқдорида пеня тўлайдилар.

— Кимлар ва қайси автохўжаликлар солиғдан озод қилинадилар?

— Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, уч марта Шуҳрат ордени билан тақдирланганлар, уруш ва партизан бўлинмаларида инвалид бўлган гражданлар, шаҳар тармоғида йўловчиларни ташувчи автотранспорт хўжаликлари бу солиқдан озод қилинадилар.

— Автомобилларни рўйхатга олиш тартибидаги йўл учун тўланадиган солиқлар қандай бўлади?

— Агар автомобиль йилнинг биринчи ярмида харид қилинган бўлса, йўл солиғининг 100 процентини, йилнинг иккинчи ярмида сотиб олинган бўлса 50 процент миқдорида солиқ тўлайдилар.

Техника кўриги (рўйхатга қўйиш даврида) учун тўланадиган 1 сўм 50 тийин энди тўланмайди.

Суҳбатни милиция капитани И. РАҲИМОВ ёзиб олди.

«Йўл ҳаракати қоидалари» билимдонлари диққатига

Маълумки, аввалги «Йўлингиз бехатар бўлсин» подборкасида «Йўл ҳаракати қоидалари» билимдонлари диққатига тўққизинчи топшириқни ҳавола қилган эдик. Ана шу топшириқ бўйича редакция оқшомхонлардан 51 та хат олди. Тўққизинчи топшириққа Қосимовлар оиласи, З. Ҳамдамов, А. Самиков, Ғ. Юнусов, О. Маҳмудов, Ф. Иномова, Ш. Миробидов, Х. Юсупов, Н. Раҳимбеков, К. Холиқов, М. Маҳмудова, Т. Дадажонов, Р. Сафарбоев, М. Эшдавлатов, С. Мирқосимова, Р. Умурзоқов, Д. Валибоев, Д. Музаффарова, А. Сидиқов, О. Кенжабоев, М. Пўлатов, З. Раҳимжонов, Ф. Отажонов, Н. Алланазаров, Г. Маҳмудов, Ю. Эшбоев, Д. Қораев, Р. Фозилов, Ж. Машрабов, М. Мирзаабдуллаев, Б. Усмонов, У. Йўлдошев, Қ. Ҳайдаров, С. Бобожонова, О. Турсунов, Авазовлар оиласи тўғри жавоб йўллаганлар.

Оқшомхонлардан Ш. Шокиров, Н. Сидиқов, Т. Ҳабибуллаев, М. Хаитов, В. Пардаев, Ж. Ортиқов, А. Нормуродов, О. Ашурбоев, Ў. Шералиева, У. Ғуломова, Х. Муродова, З. Умарова, Р. Маҳмудов, Ў. Кенжаев, О. Таниеваларнинг жавоблари жюри томонидан нотўғри деб топилди.

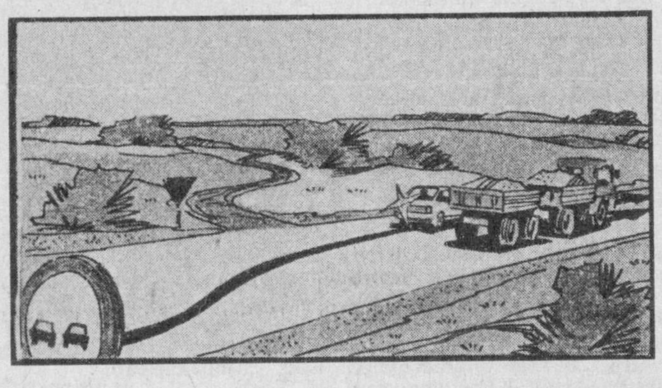

Энди «Йўл ҳаракати қоидалари» билимдонлари диққатига қуйидаги ўнинчи топшириқни ҳавола этамиз. Қани, айтингчи, йўлнинг бу участка қисмида қувиб ўтишга рухсат этилганми!

1. Рухсат этилган.

2. Агар чорраҳа олдида 2. 3. 3 белгиси турган бўлса рухсат этилган.

3. Тақиқланган.

Луқма

Қош қўяман деб...

Эсимда, бир йили ГАИ ходимлари билан машиналарнинг «турқи-тароватн» бўйича рейд қилганимизда, ажаб «манзаралар»га дуч келгандик. Машина салонларида исириғдан тортиб яланғоч аёлларнинг расмигача бор эди. Турли ёзувли чет эл этикеткаларини-ку, қўяверасиз... Ҳатто, нима ёзилганини машина эгасининг ўзи ҳам билмайди.

Ҳозир ҳам шаҳар кўчаларида пешойнасига, «оч бикини»-га, орқасига турли суратлар, «шиорлар» (таъбир жоиз бўлса), қуш ва ҳайвонларнинг сурати туширилган енгил машиналарни учратасиз. Хўш, у нима беради, маънавий озуқами ёки эстетик завқми?

Йўқ, у фақат шофёрга ва орқада бораётган ҳайдовчига халақит беради, чалғитади, холос. Баъзи машиналарнинг орқа ойнаси кўмирдан ҳам қора. Олдингизга тушиб қолса, қора кўзойнак таққандек бўласиз. Юрагингиз сиқилади Хўш, бу нима учун керак? Маъшуқани ўткинчилардан (аниқроғи таниш-билишлардан) яшириш учунми?

Тавба, орқа ва ён ойналарни қорамтир қилиш учун 170 сўм тўлаш керакмиш. Ахир бу кимларгадир мўмай даромад манбаини яратиб бериш эмасми?!

Мана бу суратга бир қаранг-а, орқа ойнада «ов бургути»-ни қўйиш билан, жиззахлик шофёр бола нима демоқчи? Ойнанинг қоралигини қаранг. Бундай машиналарнинг техник кўрикдан осонгина ўтишига ҳам ҳайронсан, киши. Балки жиззахлик ГАИ ходимлари кўзларини чирт юмиб, бу «ов бургути», ҳеҷқиси йўқ деб, ўтказиб юборган бўлсалар, ажаб эмас. Тошкент кўчаларида бундай «ранг-баранг» машиналар кўпайиб боряпти. Аммо ГАИ ходимлари техник назорат қоидаларига хилоф иш тутаётган ўзбошимча шахсий машина эгаларига қачон чора кўришлари бизга қоронғу.

Машинанинг ҳар бир модели техник-бадиий советдан ўтади. Унга ортиқча безак керак эмас. Унинг ҳусни ўзига яраша. Қош қўяман деб кўз чиқармайлик.

Т. ТОШЕВ.

Хавфли бефарқлик

Автомобилсозлик саноатининг ўсиши билан бирга автомобиллардан чиқаётган қурум, заҳарли газлардан одамларнинг заҳарланиш хавфи ортиб бормоқда. Олимларнинг ҳисоблашича, дунёдаги 500 миллион автомобиль бир йилда бир миллиард тонна кислородни «еб» юборар экан. Масалан, 1980 йилда ҳавога шундай заҳарли газлардан 5,3 миллиард тоннага яқини чиқарилган.

Агар бу хавфли газларга бефарқ қарашни давом эттирадиган бўлсак, ҳеч қандай урушларсиз ер юзидаги одамзот қирилиб кетиши мумкин экан. Шунинг учун ҳам заҳарли чиқинди газларни камайтиришга қарши курашиш фақат ГАИ ходимларининг эмас, балки кенг жамоатчиликнинг иши бўлмоғи керак.

Йил бошидан бери Тошкент шаҳар давлат автомобиль инспекцияси қошида ташкил қилинган диагностика станцияси томонидан текширилган 490 та автомобилдан 67 тасида заҳарли чиқинди газлар даражаси талаб нормасидан юқорилиги қайд қилинди. Шу боисдан 14 январь куни Тошкент Ҳалқа йўлидаги «Уч қаҳрамон» постида ўтказилган бир соатлик текшириш шуни кўрсатдики, шаҳарга кириб келаётган автомобилларнинг 50 тасидан 12 таси заҳарли чиқинди газлар даражаси юқори эканлиги «газанализатор» ёрдамида қайд қилинди.

Хўш, инсонлар ҳаётига бефарқлик қилаётган бу ҳайдовчилар ким дерсиз. Булар 6-таксопаркка қарашли 64—13 ТНА номерли «ГАЗ—24» автомашинаси ҳайдовчиси Ҳамидулла Саидалихўжаев. 77—10 ТНА номерли «ГАЗ-24» автомашинаси ҳайдовчиси Қодир Пирматов, такси машинаси ён томонига «Арендний» ёзувини тушириб олган 38 — 11 ТНЛ номеридаги такси автомашинаси ҳайдовчиси Абдуҳамид Абдушукуров ва бошқалардир.

Шу куни текширилган 12 та машинадан 4 таси Тошкент районига қарашли автомобиллар бўлиб чиқди. Район марказий шифохонасининг 83—98 ТША номерли «ВАЗ—2106» автомашинаси 8 процентдан ортиқ бўлган заҳарли газни ҳавога бемалол чиқариб юрган экан. «Бўзчи белбоққа ёлчимас» деганларидек, 18-автомобилларга техник ёрдам кўрсатиш станцияси слесари Мирвоҳит Мирҳидоятовнинг к 88—28 ТШ номерли «ВАЗ—2106» автомашинаси текширилганда, заҳарли чиқинди газ даражаси 7 процентдан кўп эканлиги маълум бўлди. Биқинига «Арендний» деб ёзилган 68—30 ТНЛ номерли Ниғмат Холисов бошқариб келаётган «ИЖ—2517» маркали «Москвич» машинасидан чиқаётган заҳарли газ даражасини ўлчаганимизда, худди аввалги «ижарачилар» каби заҳарли чиқинди газ чиқариш даражаси юқори эканлигининг гувоҳи бўлинди.

Агар ижарага берувчи такси паркларининг раҳбарлари ҳар куни шаҳар йўлларига чиқаётган машиналарни заҳарли газ чиқариши даражасини текширишни яхши йўлга қўйганларида ёки «Ижарачилар»ни ўз ҳолларига ташлаб қўймаганларида шаҳримиз ҳавосининг мусаффо бўлишига ўз ҳиссаларини қўшган бўлардилар. Афсуски, аксинча бўлиб чиқаяпти...

Шу йилнинг 12 январь куни шаҳримизнинг 3-таксопаркида ўтказилган текшириш шуни кўрсатдики, текширилган 52 автомобилдан 9 таси чиқинди заҳарли газ миқдори талаб даражасидан юқори бўлганлиги учун линияга қўйилмади. Энди ўзингиз бир ўйлаб кўринг-а, наҳотки такси паркида ҳамма асбоб-анжомлар ва малакали усталар бўлсада, арзимаган карбюраторни созлаш шунчалик қийин бўлса?!. Ахир шаҳар ҳавосидан шу ҳайдовчиларнинг ўз болалари, ота-оналари, яқин кишилари, қолаверса ўзлари нафас оладилар-ку!

Шаҳарда машиналар, завод ва фабрикалар кўп бўлганлиги, бунинг устига республикамизнинг бошқа шаҳарларидан келаётган автомобиллардан чиқаётган заҳарли газлар шаҳарликлар ҳаётига хавф туғдиради, албатта. Шунинг учун мавжуд қонун-қоидаларга қатъий риоя этиш керак.

Республикамизнинг бошқа шаҳарларида ҳам заҳарли чиқинди газлар билан кураш бир ёқадан бош чиқариб олиб борилса, шифокорлар тили билан айтганда, касални тузатишдан кўра, унинг олдини олган осон, деганларидек, бу мақсадга мувофиқ бўларди.

Т. ҚЎЗИЕВ,
Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармаси давлат автомобиль инспекциясининг агитация ва пропаганда бўлими ходими, милиция лейтенанти.

Редактор ўринбосари
С. Б. ЕҚУБОВ.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги
МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА

17, 25 ФЕВРАЛЬ, 4, 13, 22, 29 МАРТ СОАТ 19.00 ДА
ПРЕМЬЕРА

ЯЗДОН ХУДОЙҚУЛОВ **асари** — САЙФИ ЖАЛИЛ **музикаси**

КАМПИР КЕТАРМИШ
(икки пардали музикали комедия).

Саҳналаштирувчи режиссёр — РУСТАМ БОБОХОНОВ.
ДИРИЖЁР — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист НАБИ ҲАЛИЛОВ.
Рассом — АНАТОЛИЙ СЛУГИН.
РОЛЛАРДА:
Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артистлар: НАИМА ПЎЛАТОВА, АДИБА МИРЗАЕВА;
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати МЕҲМОНАЛИ САЛИМОВ, АБДУҲОЛИҚ МАМАРАСУЛОВ, РАВШАН СОЛИҲОВ, РУСТАМ МАДИЕВ, СОДИҚ МАМАЖОНОВ, ФЕРУЗА НОРҚУЛОВА, МАҲБУБА УМАРОВА, АЛЕКСАНДР БЕКЖОНОВ.
Театрнинг Бош режиссёри — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби НОСИР ОТАБОЕВ.
Театрнинг Бош дирижёри — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист НАБИ ҲАЛИЛОВ.

ЎЗБЕККОНЦЕРТ»

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

28 февраль соат 19.30 да

ЛИРИК НАВОЛАР
ХУШОВОЗ ХОНАНДАЛАР
Фахриддин УМАРОВ
ВА
Ҳожиакбар ҲАМИДОВ
ИШТИРОКИДА
КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Зиёда МАДРАҲИМОВА, Дилором ШУКУРЖОНОВА.
Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.
Билетлар соат 14.00 дан сотилади.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 17/II да **Уйқудаги гўзал**, 18/II да **Петр Биринчи**.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/II да **Нажот истаб**, 18/II да **Ҳазрати аёл**.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17/II да **Кампир кетармиш** (премьера), 18/II да **Зўлдир**.

Кино

17 ФЕВРАЛДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «КИНГ-КОНГ ТИРИК» (катта зал, 18.30, 20.40); «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (кичик зал, 17, 19.30).
Чайка — «КИНГ-КОНГ ТИРИК» (18.30); «АЖДАҲОНИ ЎЛДИРИНГ» (21.00).
Тошкент Советининг 50 йиллиги — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (18.30, 21.00).
Ватан — «КИНГ-КОНГ ТИРИК» (18.30, 20.45).
Қозоғистон — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (17, 18, 20.00).
Искра — «ТЎРТ ОҒАЙНИ» (17, 20.00).
К. Ёрматов номли — «ГАНГ, СУВЛАРИНГ ЛОЙҚАЛАНДИ» (17, 20.00).
Москва — «КАМИЛА» (11, 13, 15, 17, 19, 20.40); «ЧИН МУҲАББАТ» (17, 19, 20.40).
ВЛКСМ 30 йиллиги — «КАККУ ҚУШ УЯСИ УЗРА ПАРВОЗ» (17, 20.00) «КАМИЛА» (жуфт соатларда).
Нукус — «ҚОНУНДАГИ ЎҒРИЛАР» (17, 19, 21.00).
Восток — «КИНГ-КОНГ ТИРИК» (18.30, 20.40).

18 ФЕВРАЛДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).
Ватан — «КИНГ-КОНГ ТИРИК» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).
Қозоғистон — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (11, 12, 14, 15, 17, 18, 20.00).
Искра — «ТЎРТ ОҒАЙНИ» (11, 14, 17, 20.00).
К. Ёрматов номли — «ГАНГ, СУВЛАРИНГ ЛОЙҚАЛАНДИ» (11, 14, 17, 20.00).
Москва — «КАМИЛА» (11, 13, 15, 17, 19, 20.40); «ЧИН МУҲАББАТ» (11,13, 15, 17, 19, 20.40).
ВЛКСМ 30 йиллиги — «КАККУ ҚУШ УЯСИ УЗРА ПАРВОЗ» (11, 14, 17, 20.00); «КАМИЛА» (жуфт соатларда).
Нукус — «ҚОНУНДАГИ ЎҒРИЛАР» (11, 13, 15, 17, 19, 21.00).
Восток — «КИНГ-КОНГ ТИРИК» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.40).

Автомат-жавоб берувчи телефонлар:
К. Ёрматов номли — 24-22-66.
С. Раҳимов номли — 48-46-71.
ЎзССР 25 йиллиги номли— 53-98-50.
Нукус — 46-70-69.
Ҳамза номли — 91-10-51
М. Шайхзода номли — 42-39-74.

Кинотомошабинларга кино хизмати кўрсатиш маданиятини яхшилаш, юксалтириш билан боғлиқ таклиф ва истаклар юзасидан Тошкент шаҳар ижроия комитетининг Бош маданият бошқармасига 33-37-11 телефони бўйича қўнғироқ қилинсин.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Денгиз ҳайвонлари» аттракционининг янги программаси (18/II да 16, 19.00 да 19/II да 12, 15, 18.00 да).**

241- МАКТАБ

экстернлар учун тўлиқсиз ўрта ва ўрта мактаб программаси асосида

ЎЗБЕК ТИЛИДА КУЙБИШЕВ ВА КИРОВ РАЙОНЛАРИ УЧУН

тўлиқсиз ўрта мактаб курси бўйича 16 ёшдан кам бўлмаган, ўрта мактаб курси бўйича 18 ёшдан кам бўлмаган шахсларнинг имтиҳон топшириш учун киритилишини

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Аризалар 1989 йил 25 майгача қабул қилинади.

Адрес: 700077, Тошкент шаҳри, Национальная кўчаси, 1-уй. Телефон: 67-28-18,

---

ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон ССР Давлат қурилиш комитетининг

«ТАШПРОМСТРОЙ» ТРЕСТИ

ТУГАТИЛДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида қуйидаги адресда қабул қилинади: 700060, Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 17-уй.

Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институти томонидан **Рисбоев Абдурашид Шодмонович** номига берилган 928363 номерли йўқолган
ДИПЛОМ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ўзбекистон Компартияси Октябрь район комитети ва халқ депутатлари район Совети 1918 йилдан КПСС аъзоси **Нишон РИЗАЕВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент ёғ-мой комбинати дирекцияси, партия комитети ва қасаба союз комитети комбинат бош инженери **Ўткир Тоҳирович СОДИҚОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат педагогика институти ректорати, партия комитети, маҳаллий комитети ва ўзбек-қозоқ филологияси факультети коллективи ўзбек адабиёти кафедрасининг катта лаборанти Р. Аҳмедовага оғаси **Умаржон АШУРОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: қабулхона — 32-53-76; бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши — 32-57-84; экономика ва шаҳар хўжалиги — 32-54-19; социал проблемалар — 32-53-10; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66, 32.54.15; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Якшанбадан ташқари, ҳар куни чиқади. Тиражи — 126170

Р — 09581. Ички саҳифаларга 18.00 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). Б. — 2017. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10